

Raportti: Palvelurakenneselvitys

Kaupunginhallitus 27.10.2025

Karkkila
Högfors

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Lainsäädäntö, määräykset ja ohjeet	5
2.1 Lasten oikeuksien sopimus.....	5
2.2 Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja.....	5
2.2.1 Varhaiskasvatustilanne.....	5
2.2.2 Varhaiskasvatussuunnitelma	7
2.3 Esi- ja perusopetuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja	8
2.3.1 Perusopetuslaki	8
2.3.2 Oppilas- ja opiskeluhoitolaki.....	8
2.3.3 Opetussuunnitelma	9
2.3.4 Oppilaaksioton perusteet	9
2.3.5 Koulukuljetukset	9
2.4 Yhteys kaupunkistrategiaan	10
3 Karkkilan väestökehitys	12
4 Karkkilan varhaiskasvatus	14
4.1 Varhaiskasvatuksen nykytila.....	14
4.2 Varhaiskasvatuksen tulevaisuuden näkymiä.....	15
4.3 Varhaiskasvatuksen kustannuksia	16
5 Karkkilan perus- ja lukio-opetus.....	18
5.1 Perusopetus	18
5.1.1 Kehitys ja nykytila	18
5.1.2 Perusopetuksen tulevaisuuden näkymiä.....	19
5.1.3 Oppilasmäärän koulukohtainen muutos alakouluissa.....	20
5.1.4 Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	21
5.1.5 Koulukuljetukset	22
5.2. Lukio-opetus	24
5.2.1 Opiskelijamäärän nykytila ja kehitys.....	24
5.2.2 Lukio-opetuksen tulevaisuuden näkymät.....	24
5.3 Opetuksen kustannukset	25
6 vapaa-ajan palvelut	26
6.1 Nuorisopalvelut.....	26
6.2 Nuorten työpajatoiminnot	27

6.3 Työväenopisto	27
6.4 Taiteen perusopetus	27
6.4.1 Taloudellinen tuki	27
6.4.2 Tilatarpeet.....	28
7 kiinteistöt ja tilat	29
7.1 Varhaiskasvatuksen tilat	29
7.1.1 Högforsin päiväkoti.....	29
7.1.2 Toivikkeen päiväkoti	29
7.1.3 Haukkamäen päiväkoti	29
7.2 Esiopetus- ja koulutilat	29
7.2.1 Nyhkälän koulu	29
7.2.2 Haukkamäen koulu	30
7.2.3 Tuorilan koulu	31
7.2.4 Yhteiskoulu ja lukio	31
7.3 Vapaa-ajan tilat.....	31
7.3.1 Nuorten työpaja.....	31
7.3.2 Nuorisotila	32
7.3.3 Opistotalo ja kutomo	32
7.4 Kaupungin tilojen kuntoluokitukset.....	32
7.5 Kustannustarkastelut	33
8 palveluverkkovaihtoehdot	35
8.1 Nykytila 0 / jatko ennallaan	35
8.1.1 Lyhyt kuvaus	35
8.1.2 Koonti tiloista.....	35
8.2 Vaihtoehto 1	36
8.2.1 Lyhyt kuvaus	36
8.2.2 Koonti tiloista.....	36
8.2.3 Muutoksen toimeenpano ja aikataulu.....	37
8.2.4 Arvioidut kustannukset aikavälillä 2026-2030.....	37
8.3 Vaihtoehto 2	38
8.3.1 Lyhyt kuvaus	38
8.3.2 Koonti tiloista.....	38
8.3.3 Muutoksen toimeenpano ja aikataulu.....	39
8.3.4 Arvioidut kustannukset aikavälillä 2026-2030.....	39
9 henkilöstövaikutukset	40
10. Vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen	42

10.1 Vaikuttamismahdollisuudet ja lainsäädäntö.....	42
10.2 Varatut vaikuttamismahdollisuudet.....	42
10.3 Kuulemisten koonnit	43
10.3.1 Kuntalaiskuulemistilaisuuden yhteenveto.....	43
10.3.2 Kuntalaisten kirjallinen palveluverkkokuuleminen.....	46
10.3.3 varhaiskasvatusikäisten kuuleminen	50
10.3.4 luokkien 1-2 kuuleminen	51
10.3.5 luokkien 3-6 kuuleminen	52
10.3.6 yläkoulun ja lukion kuuleminen.....	56
10.3.7 henkilöstön kuuleminen	59
10.3.8 Yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen kuuleminen.....	61

1. JOHDANTO

Karkkilan kaupungin sivistystoimen palveluverkkoselvitys on laadittu tukemaan kaupungin päätöksentekoa tilanteessa, jossa väestönkehitys ja taloudelliset realiteetit edellyttävät palvelurakenteen tarkastelua ja mahdollisia muutoksia. Selvityksen tavoitteena on arvioida varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen sekä vapaa-ajan palveluiden nykytilaa, tulevaisuuden tarpeita ja käytettävissä olevia tilaratkaisuja. Lisäksi tarkastellaan palveluverkon kustannuksia ja henkilöstövaikutuksia, sekä esitetään vaihtoehtoisia skenaarioita palveluverkon kehittämiseksi.

Karkkilan väkiluku on ollut viime vuosina laskusuunnassa, mikä heijastuu erityisesti lasten ja nuorten määrään. Väestörakenteen muutokset yhdessä kuntatalouden haasteiden kanssa edellyttävät ennakoivia ja perusteltuja ratkaisuja, jotta palveluiden laatu, saavutettavuus ja taloudellinen kestävyys voidaan turvata myös tulevaisuudessa. Palveluverkkoselvityksellä pyritään luomaan realistinen, tietoon pohjautuva kokonaiskuva siitä, miten sivistystoimen palvelut voidaan järjestää tehokkaasti, oikeudenmukaisesti ja kuntalaisten tarpeet huomioiden.

Selvitystyössä on huomioitu lainsäädännön vaatimukset, tehdyt selvitykset, Karkkilan kaupunkistrategia sekä asukkaiden ja henkilöstön näkemykset. Työn tueksi on koottu laaja-alainen katsaus nykyiseen palveluverkkoon, oppilasennusteisiin, tilojen kuntoon ja käyttöasteeseen sekä kustannuksiin. Lopuksi esitetään vaihtoehtoisia palveluverkkoratkaisuja, joiden vaikutuksia tarkastellaan muun muassa lapsivaikutusten, kustannusten ja henkilöstön näkökulmista.

Palveluverkkoselvitys on osa Karkkilan kaupungin strategista kehittämistyötä. Se tarjoaa päätöksentekijöille tietopohjan, jonka avulla voidaan suunnitella kestäviä ratkaisuja kaupungin sivistyspalvelujen tulevaisuudelle.

Vastuullinen valmistelija:

Sini Lilja

sivistysjohtaja, sivistyksen toimialajohtaja

2. LAINSÄÄDÄNTÖ, MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

2.1 Lasten oikeuksien sopimus

Lasten oikeudet määritellään YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa, joka on kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia koskeva ihmisoikeussopimus. Sopimuksen asettaminen kansallisesti voimaan tarkoittaa, että valtion lainsäädännön ja käytäntöjen tulee olla yhdenmukaisia sopimuksen kanssa. Suomessa sopimus saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä 20.7.1991.

Sopimuksessa on neljä yleistä periaatetta: syrjimättömyys (artikla 2), lapsen edun huomioiminen (artikla 3), oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6) ja lapsen näkemysten kunnioittaminen (artikla 12).

Lapsen oikeuksien sopimuksessa on myös artikloja (28, 29), jotka liittyvät erityisesti lapsen oikeuteen saada laadukasta koulutusta.

2.2 Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja

2.2.1 Varhaiskasvatustilaki

Lapsen edun ensisijaisuus

Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunta voi toteuttaa palvelut itse tai hankkia varhaiskasvatuspalveluita palveluntuottajalta. Hankittaessa palveluja toiselta palveluntuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on. Lastensuojelulain (417/2007) 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettun avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuus on lapsen sijoituspaikan sijaintikunnalla ja jälkihuollossa olevan lapsen osalta asuinkunnalla. (28.12.2023/1284)

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, joka asuu kunnassa huoltajiensa työn, opiskelun, sairauden tai vastaavien syiden vuoksi, vaikka lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa tai lapsen kotikunta on kotikuntalain perusteella toinen kunta.

Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa kunnan on huolehdittava varhaiskasvatuksen järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle lapselle kuin kunnan asukkaalle.

Varhaiskasvatuspaikan määräytyminen

Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Päiväkodin toiminta kalenterivuoden aikana ja aukioloaika vuorokaudessa on järjestettävä paikallisen tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimtilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Täydentävä varhaiskasvatus

Jos lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa tarkoitettua oppivelvollisuusiä osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan taikka perusopetukseen, varhaiskasvatusta järjestetään täydentävästi.

Vuorohoidon järjestäminen

Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapäivinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Hoidon ja varhaiskasvatuksen järjestäminen kotihoidon tai yksityisen hoidon tuella

Vanhemmilla tai muilla huoltajilla, jotka eivät valitse kunnan järjestämää mainitun pykälän mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, on lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi oikeus lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain ([1128/1996](#)) mukaiseen tukeen mainituissa laissa tarkemmin säädettävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksen tuki ja sen toteutus

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Yleinen tuki muodostuu yksittäisistä tukimuodoista.

Jos yleinen tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea annettava tehostettuna tukena lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tehostettu tuki muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tukimuodoista.

Jos yleinen tai tehostettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästymisestä tai muusta, merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena. Erityinen tuki muodostuu useista tukimuodoista ja on jatkuvaa ja kokoaikaista.

2.2.2 Varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatustalain perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Inklusiivisuus on käsitteenä laaja ja se tulee nähdä kaikkia lapsia koskevana ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvänä periaatteena, arvona ja kokonaisvaltaisena tapana ajatella.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatustalaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Esiopetus, jota säätelee perusopetustalaki, on osa varhaiskasvatusta. Esiopetusta ohjaa Opetushallituksen määräyksenä annettu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

2.3 Esi- ja perusopetuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja

2.3.1 Perusopetuslaki

Kunnan velvollisuus järjestää opetusta

Perusopetuslain mukaan opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. (13.6.2003/477) Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (23.12.1999/1288).

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita (23.12.1999/1288).

Oppilaan oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. (PoL §30)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

Kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta.

2.3.2 Oppilas- ja opiskeluhoitolaki

Vuonna 2013 voimaan astuneen oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaan opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa.

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=oppilas-%20ja%20opiskelijahuolto>

2.3.3 Opetussuunnitelma

Vuonna 2016 voimaan astuneen opetussuunnitelman mukaan perusopetuksen tehtävää voidaan tarkastella sen opetus- ja kasvatustehtävän, yhteiskunnallisen tehtävän, kulttuuritehtävän sekä tulevaisuustehtävän näkökulmasta. Perusopetusta kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti. Opetuksen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä pidetään huoli. Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osamisen monipuoliseen kehittämiseen. Se rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävää elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen. Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta

Kuntakohtainen opetussuunnitelma konkretisoi valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet paikalliseen toimintaympäristöön ja ohjaa opetuksen toteutusta Karkkilassa. Se määrittää, miten oppimisen tavoitteet, sisällöt ja pedagogiset ratkaisut sovitetaan yhteen kunnan resurssien, tilojen ja oppilasmäärien kanssa. Karkkilan kaupungin opetussuunnitelma: <https://eperusteet.opinto-polku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/29561621/perusopetus/tiedot>

2.3.4 Oppilaaksioton perusteet

Karkkilan kaupungin Kasvatus- ja opetuslautakunta on 27.5.2014 § 44 päättänyt, että koulutulokkaiden luokat muodostetaan seuraavin kriteerein seuraavassa järjestyksessä:

Oppilaaksioton perusteet: <https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Koulut/Oppilaaksioton%20perusteet%20270514.pdf>

2.3.5 Koulukuljetukset

Perusopetuslain mukainen koulukuljetus

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(30.12.2020/1216\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Koulukuljetus Karkkilan kaupungin ohjeiden mukaisesti

Karkkilan kaupungin kasvatusta- ja opetuslautakunnan mukaan koulumatkaetuus voidaan myöntää huoltajan anomuksesta koulumatkan pituuden mukaan esiopetuksessa ja perusopetuksen vuosiluokilla 1–2 yli kolmen (3) kilometrin ja vuosiluokilla 3–9 yli viiden (5) kilometrin koulumatkaan seuraavasti:

- oppilaan omaan lähikouluun (kunta osoittaa) tai esiopetuspaikkaan,
- valmistavaan opetukseen (MAMU-opetus Nyhkälän koulu),
- lähimpään tarkoituksenmukaiseen kouluun, jos oppilaan oma koulu ei ole oppilaan terveydentilan tai muun erityisen syyn takia sovelias tai erityisluokilla opiskeleville oppilaille.

Lisäksi erityiskuljetus voidaan myöntää huoltajan anomuksesta psykologin, koulukuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella niille oppilaille, jotka eivät ole muutoin oikeutettuja koulukuljetuksiin, mutta eivät selviydy koulumatkastaan ilman kuljetusta.

2.4 Yhteys kaupunkistrategiaan

Kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn strategian kokouksessaan 6.11.2023 § 94. Kuntalain (410/2015) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen.

Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kunnan toimintaa johdetaan kuntastrategian mukaisesti.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § säättää, että kunnan on strategiasuunnittelussa asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kaupunkistrategiaan on koottu toimintaympäristön nykytilaan, ja tulevaisuuden haasteisiin pohjautuvat strategiset linjaukset Karkkilan kaupungin tulevaisuuden toiminnasta.

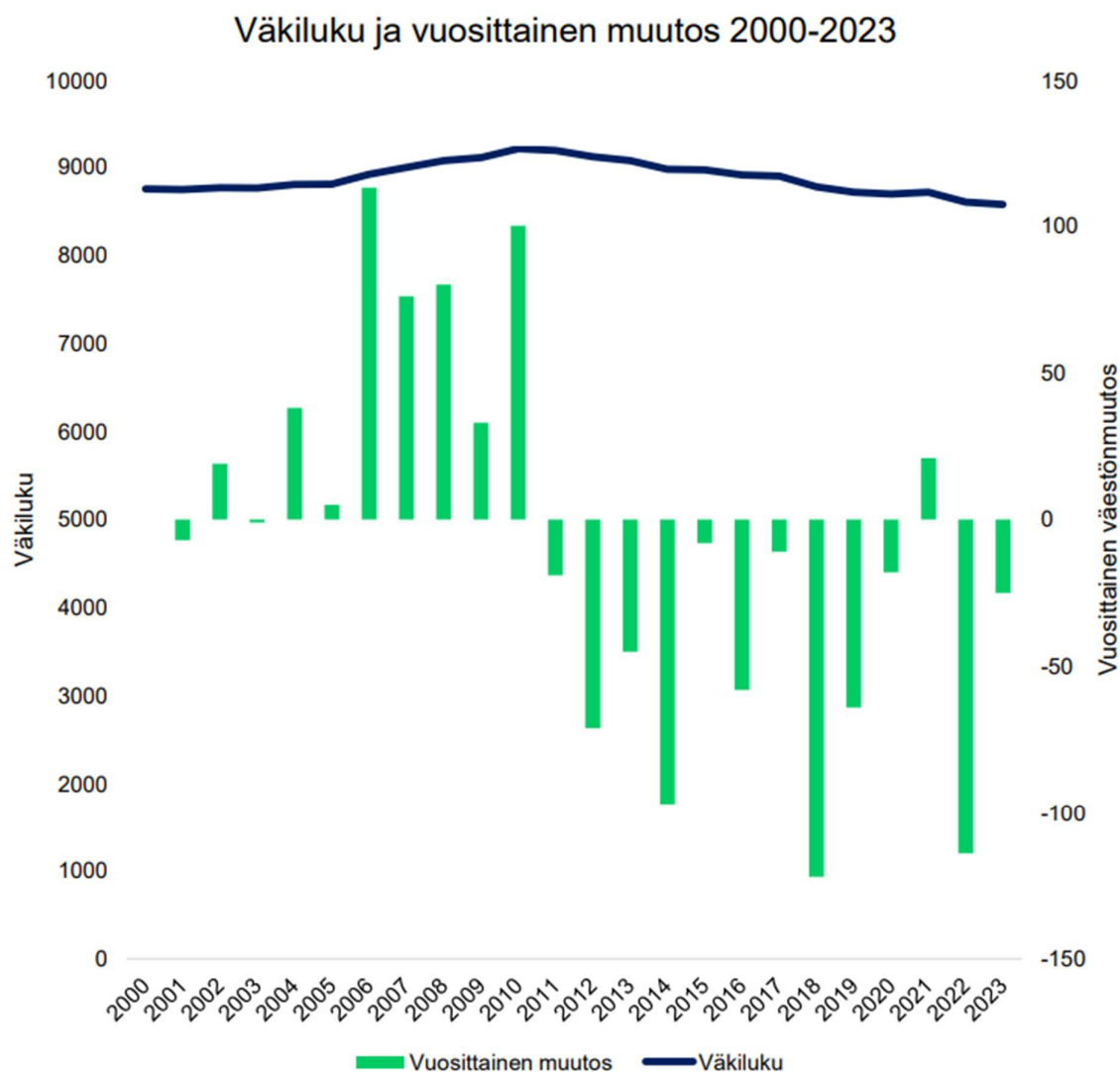
Strategiassa kuvataan yhteisen tahtotilan eli Karkkilan kaupungin vision sekä toimintaa ohjaavat tavoitearvot. Näiden pohjalta on valittu kolme yhteistä muutosteemaa, joita toteutetaan kahdeksan strategisen tavoitteen kautta. Strategian onnistumista mitataan kaupunkistrategiassa sovittujen mittareiden kautta.

Karkkilan kaupunkistrategian muutosteeman alla oleva tavoite 8. *'Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki'* velvoittaa palveluverkon tarkasteluun. Tavoitteen yhtenä mittarina on kohta 8.3. *'Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan'*.

Karkkilan kaupunkistrategia: https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Hallinto/Strategia/Rautainen%20kotikaupunki%20-kaupunkistrategia_p%C3%A4ivitetty%20strategia%202023_02022024.pdf

3 KARKKILAN VÄESTÖKEHITYS

Vuoden 2023 lopussa Karkkilassa asui hieman alle 8 600 henkilöä. Väkiluku on vähentynyt vuodesta 2000 yhteensä 175 henkilöllä ja vuodesta 2010 lähtien 631 henkilöllä. 2000-luvun alussa väestökehitys oli vaihtelevaa, ja erityisesti vuosina 2006–2010 väkiluku kasvoi nopeasti, yhteensä 402 henkilöllä. Vuodesta 2010 alkaen kehitys on ollut maltillisesti laskevaa, vaikka vuositasolla on esiintynyt vaihtelua. Vuonna 2021 väestö kasvoi ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen, heijastaen pääkaupunkiseudun ulkopuolisen Uudenmaan yleistä väestönkehityksen vahvistumista, mutta väkiluku kääntyi jälleen laskuun vuosina 2022 ja 2023.

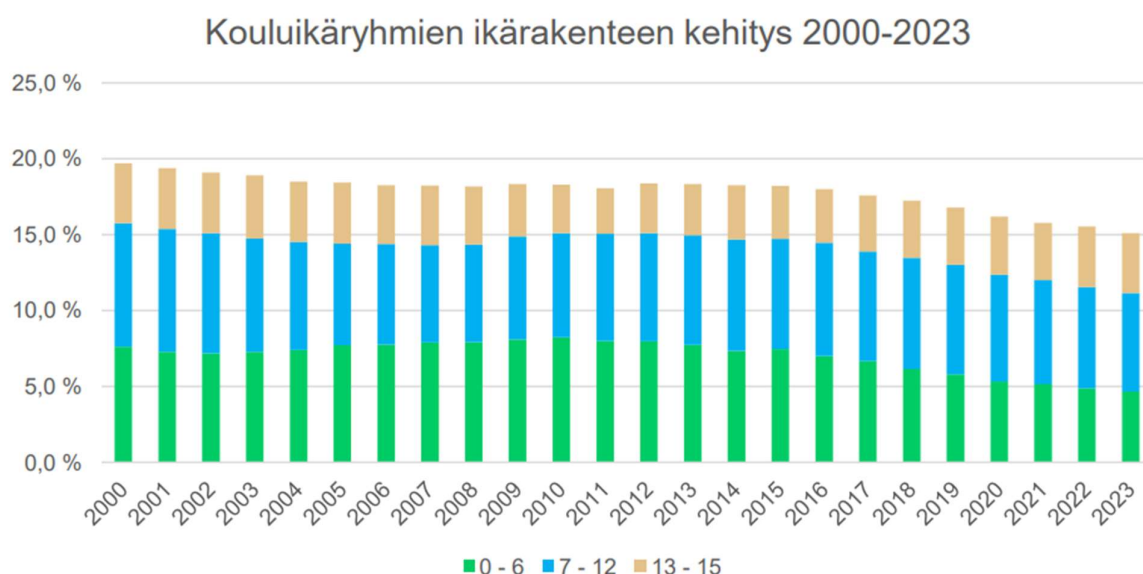

Kuvaaja 1: väkiluvun vuosittainen muutos 2000-2023. Lähde MDI.

Karkkilan väestön ikärakenne on muuttunut merkittävästi 2000-luvulla väestön ikääntymisen seurauksena. Muutos noudattelee valtakunnallista kehitystä eikä poikkea siitä olennaisesti. Ainoa ikäryhmä, jonka määrä on kasvanut, on yli 65-vuotiaat. Heidän määränsä on lisääntynyt 957 henkilöllä eli 64,6 prosenttia suurten ikäluokkien ikääntymisen myötä, ja kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa.

Samaan aikaan lasten eli 0–14-vuotiaiden määrä on vähentynyt suhteellisesti eniten – vuosina 2000–2023 laskua on ollut 415 henkilöä eli 25,9 prosenttia. Erityisesti vähennystä on tapahtunut vuodesta 2012 alkaen. Myös 25–44-vuotiaiden ryhmä on pienentynyt merkittävästi, yhteensä 504 henkilöllä, joista 452 henkilöä vuosien 2010–2023 aikana. Tämä kehitys on vaikuttanut välillisesti lasten määrään, sillä hedelmällisessä iässä olevan väestön väheneminen on heijastunut syntyvyyteen negatiivisesti.

Vuonna 2023 Karkkilassa alle kouluikäisiä (0–6 v.) oli 4,7 %, alakouluikäisiä (6–12 v.) 6,5 % ja yläkouluikäisiä (13–15 v.) 3,9 % väestöstä. Suurin muutos on tapahtunut alle kouluikäisten ryhmässä, jonka osuus on pudonnut 8,2 prosentista (2010) 4,7 prosenttiin (2023), eli määrä on vähentynyt 358 henkilöllä. Alakouluikäisten määrä on laskenut samassa ajassa 75 henkilöllä, ja supistuminen on kiihtynyt 2020-luvulla. Yläkouluikäisten määrä väheni vuosina 2008–2012, mutta on sittemmin kasvanut lähes 2000-luvun alun tasolle; kuitenkin myös tämän ikäryhmän odotetaan pienenevän lähivuosina.

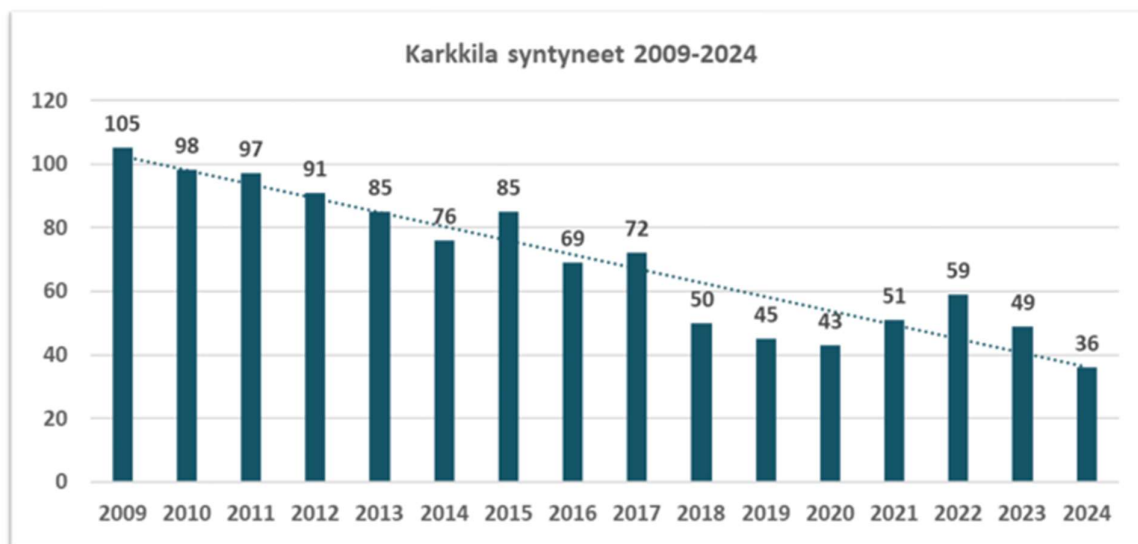

Kuvaaja 2. Kouluikäryhmien ikärakenteen kehitys 2000-2023. Lähde MDI.

Karkkilassa on tapahtunut merkittävä demografinen muutos syntyvyyden romahtamisen myötä. Vuosina 2010–2022 syntyneiden määrä on lähes puolittunut. Lasku johtuu osin hedelmällisessä iässä olevan väestön vähenemisestä, mutta ennen kaikkea siitä, että karkkilalaisille naisille syntyy huomattavasti vähemmän lapsia kuin aiemmin. Tämä kehitys on vähentänyt lapsiperheiden määrää ja lisännyt lapsettomien perheiden osuutta.

Syntyvyyden väheneminen näkyy erityisesti alle kouluikäisten määrän merkittävänä laskuna, joka on alkanut näkyä 2020-luvun alusta. Syntyneiden määrän ja seurannan perusteella se näkyy jatkuvan vahvasti 2020-luvun lopussa sekä ja 2030-luvulla. Lisäksi vieraskielisten lasten osuus on

kasvanut – nykyisin noin joka kymmenes lapsi on vieraskielinen, ja osuuden odotetaan kasvavan edelleen. Vuonna 2024 syntyneiden lasten määrä laski ennätysellisen alas, vain 36 syntyneeseen lapseen. Vuoden 2025 kesäkuun syntymätietojen mukaan on ennustettavissa, että syntyneiden määrä on korkeintaan vuoden 2024 tasolla. Vuonna 2018 syntyneet menevät kouluun lukuvuonna 2025–2026. Karkkilan sijainti aivan pääkaupunkiseudun tuntumassa ei ole vaikuttanut positiivisesti nettomuuttoon ja yleisellä syntyvyyden laskulla on vaikutusta oppilasennusteisiin tulevina vuosina.

Kuvaaja 3: Karkkila syntyneet 2009-2024. Lähde FCG.

4 KARKKILAN VARHAISKASVATUS

4.1 Varhaiskasvatuksen nykytila

Vähäinen syntyvyys vaikuttaa kunnan kasvatuksen ja opetuksen palveluista ensimmäisenä varhaiskasvatuksen palveluihin. Vuoden 2025 syksyllä kunnallista varhaiskasvatusta 0–5-vuotiaille järjestetään Haukkamäen päiväkodissa, Högforsin päiväkodissa ja Toivikkeen päiväkodissa sekä perhepäivähoidossa. Haapalan päiväkodin toiminta loppui kesään 2025. Sitä on kuitenkin lyhytaikaisesti mahdollista käyttää, mikäli palveluverkon vuoksi tarvittaisi väistötiloja.

Kunnallisia perhepäivähoitajia on neljä, joista yksi työskentelee päiväkodilla lapsimäärän vähäisen määrän vuoksi. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen päiväkodissa, Nyhkälän päiväkodissa sekä Tuorilan päiväkodissa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on syksyllä yhteensä noin 184 lasta (39 alle 3 v, 92 3–5 v ja 53 esiopetuksessa olevaa lasta, alle 3 -vuotiaan suhdeluku on 1,75 ja yli 3-vuotiaan suhdeluku 1). Luvut on poimittu 24.7.2025, 1.9.2025 sijoitusten mukaan.

Högforsin päiväkodilla järjestetään varhaiskasvatuksen ympärivuorokautista vuoroa. Perhepäivähoidon varahoito on järjestetty Toivikkeen päiväkodilla.

Kunnallista varhaiskasvatusta täydentävät kolme yksityistä päiväkotia, joiden ryhmäkoko suhdeltuaan on 21 lasta. Alle 3 -vuotiaan suhdeluku on 1,75 ja yli 3-vuotiaan suhdeluku 1. Yksityisissä päiväkodeissa on yhteensä 53 lasta, joista alle 3-vuotiaita 15 (sijoitukset 1.9.2025). Tämän lisäksi yksityistä perhepäivähoitoa järjestää yksityiset perhepäivähoitajat, joita on 1.8.2025 alkaen kaksi. Lapsimääriin tulee pieniä muutoksia kauden aikana, kun jonossa olevia lapsia sijoitetaan ryhmiin.

Esiopetus on jaettu kolmeen yksikköön, jotka toimivat alakoulujen yhteydessä. Karkkilan alakouluilla toteutetaan vaihtelevasti alkuluokkatointia, missä esi- ja alkuopetuksen oppilaat ovat osan ajasta yhteisissä ryhmissä.

Kunnallinen varhaiskasvatus ja esiopetus	lapsimäärät 1.9.2025			
	alle 3 v.	yli 3 v.	esiop.	yhteensä
Haukkamäen päiväkot	7	22	14	43
Högforsin päiväkot	12	37	-	49
Nyhkälän päiväkot (vain esiopetus)	-	-	33	33
Toivikkeen päiväkot	12	29	-	41
Tuorilan päiväkot (vain esiopetus)	-	-	6	6
perhepäivähoito 3 hoitajaa	8	4		12
Yhteensä kunnallinen				184
Yksityiset päiväkodit	lapsimäärä			
	alle 3 v.	yli 3 v.	esiop.	yhteensä
Karkin päiväkot	4	14	-	18
Pupulan päiväkot	5	12	-	17
Vilperin päiväkot	5	13	-	18
Yksityinen perhepäivähoito	2 hoitajaa			7
Yhteensä yksityinen				60

Taulukko 1. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen, syksy 2025 (sijoitukset 1.9.2025)

Varhaiskasvatustoimintaa haastaa erityisesti tilojen kunto ja soveltuvuus varhaiskasvatuksen toiminnan järjestämiseen. Sekä Toivikkeen, että Högforsin päiväkodit tarvitsevat remonttia, mikäli niissä jatketaan toimintaa. Tästä enemmän tilatarkastelun yhteydessä.

4.2 Varhaiskasvatuksen tulevaisuuden näkymiä

Vuoden 2022 Tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella kuvattuna Karkkilan kaupungin varhaiskasvatuksen tarve tulee supistumaan. Yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden osuuden ennakoidaan pysyvän nykyisellään, mutta perhepäivähoidon osuuden hiukan laskevan. Vuoteen 2030 mennessä perhepäivähoidon paikkojen ennakoidaan vähenevän -10 ja kunnallisen päiväkotihoidon paikkojen -94 mikäli varhaiskasvatukseen osallistuminen toteutuu nykyisen kaltaisena. Mallissa ei kuitenkaan ole huomioitu vuoden 2024 entistäkin pienempää syntyvyyttä, mikä todennäköisesti vaikuttaa varhaiskasvatuspalveluihin edelleen laskevasti.

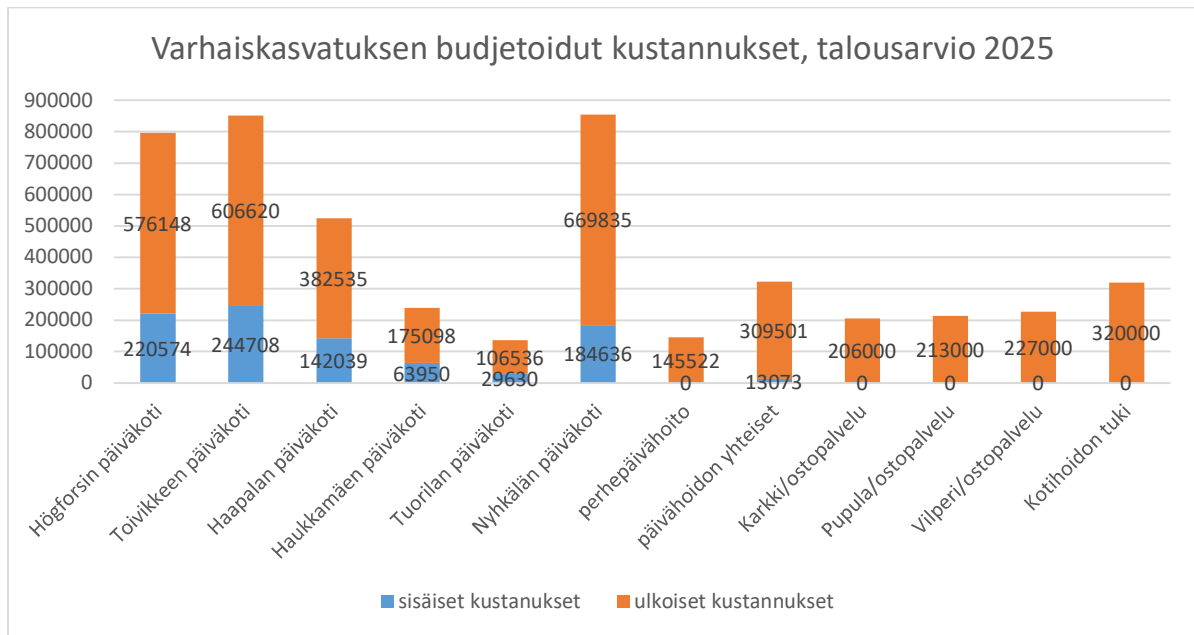
2022			2030			Muutos 2022-2030		
Kunnallinen päiväkot			Kunnallinen päiväkot			Kunnallinen päiväkot		
	0-2v	35		0-2v	27		0-2v	-8
	3-5v	119		3-5v	62		3-5v	-57
	6v	80		6v	60		6v	-20
Laskennallisia paikkoja		269	Laskennallisia paikkoja		175	Laskennallisia paikkoja		-94
Yksityinen päiväkot			Yksityinen päiväkot			Yksityinen päiväkot		
	0-2v	8		0-2v	8		0-2v	0
	3-5v	45		3-5v	45		3-5v	0
	6v	0		6v	0		6v	0
Laskennallisia paikkoja		61	Laskennallisia paikkoja		61	Laskennallisia paikkoja		0
Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja		
	0-2v	7		0-2v	3		0-2v	-4
	3-5v	5		3-5v	2		3-5v	-3
	6v	0		6v	0		6v	0
Laskennallisia lapsia		17	Laskennallisia paikkoja		7	Laskennallisia paikkoja		-10
Yhteensä			Yhteensä			Yhteensä		
	0-2v	50		0-2v	38		0-2v	-12
	3-5v	169		3-5v	109		3-5v	-60
	6v	80		6v	60		6v	-20
Laskennallisia paikkoja		348	Laskennallisia paikkoja		243	Laskennallisia paikkoja		-104

Taulukko 2: Skenaario varhaiskasvatuksen palvelutarpeen muutokselle v. 2022 vuoteen 2030

Yhtenä tulevaisuuden epävarmuustekijänä suhteessa varhaiskasvatuslasten määrään on myös varhaiskasvatuksen osallistumisasteessa tapahtuvat muutokset. Karkkilan kaupungin osallistumisaste on 2020-luvulla vaihdellut välillä 78,8 % - 81,4 %.

4.3 Varhaiskasvatuksen kustannuksia

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset talousarviovuodelle 2025 ovat toimintakatteeltaan yhteensä -4 836 404 euroa. Näistä ulkoisia kuluja on - 3 976 794 euroa ja sisäisiä kuluja pääosin sisäisinä vuokratkustannuksina ja sisäisten ruokapalveluiden kustannuksina -859 610 euroa. Toimintatuottoja varhaiskasvatuksessa on arvioitu muodostuvan noin 54 000 euroa, joista varhaiskasvatusmaksut kattavat 51 000 euroa ja varhaiskasvatuspalvelun myynti toiselle kunnalle noin 3 000 euroa.

Kuvaaja 4. Varhaiskasvatuksen budjetoidut kustannukset talousarvio 2025

Kustannuspaikka	sisäiset kustannukset	ulkoiset kustannukset	toimintakate yhteensä
Högforsin päiväkoti	-220 574	-576 148	-796 722
Toivikkeen päiväkoti	-244 708	-606 620	-851 328
Haapalan päiväkoti	-142 039	-382 535	-524 574
Haukkamäen päiväkoti	-63 950	-175 098	-239 048
Tuorilan päiväkoti	-29 630	-106 536	-136 166
Nyhkälän päiväkoti	-184 636	-669 835	-854 471
perhepäivähoito	0	-145 522	-145 522
päivähoidon yhteiset	-13 073	-309 501	-322 574
Karkki/ostopalvelu	0	-206 000	-206 000
Pupula/ostopalvelu	0	-213 000	-213 000
Vilperi/ostopalvelu	0	-227 000	-227 000
Kotihoidon tuki	0	-320 000	-320 000

Taulukko 3: varhaiskasvatuksen kustannuspaikkakohtaiset kulut talousarviossa 2025

5 KARKKILAN PERUS- JA LUKIO-OPETUS

5.1 Perusopetus

5.1.1 Kehitys ja nykytila

Karkkilassa perusopetusta järjestetään neljässä eri yksikössä. Vuosiluokkien 1–6 opetusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluissa ja vuosiluokkien 7–9 opetus Karkkilan yhteiskoulussa. Vuosiluokkien 1–6 pienryhmäopetus on keskitetty Nyhkälän kouluun ja 7–9 pienryhmäopetus Karkkilan yhteiskouluun. Vammaisten lasten opetus on keskitetty koko perusopetuksen 1–9 luokkien osalta Nyhkälän kouluun. Kaikki koulut ovat keskustan tuntumassa, n. 2–3 km päässä toisistaan. Perusopetuksen koulut on peruskorjattu ja ne ovat suhteellisen ovat hyvässä kunnossa

Hallinnollisesti perusopetus on jaettu kolmen eri rehtorin alaisuuteen. Rehtoreista yksi vastaa Nyhkälän koulusta, yksi Haukkamäen ja Tuorilan kouluista sekä yksi rehtori Karkkilan yhteiskoulun toiminnasta.

Yläkoulun oppilasmäärä on kesän 2025 tiedon mukaan 316 oppilasta. Tämä on 30 oppilasta vähemmän kuin lukuvuonna 2024–2025 (prosentuaalinen muutos -9,5 %).

Vuosiluokat 1–6

Nyhkälän koulu																	
1A	1B	2A	2B	2C	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	6A	6B	6C	PL	yht
17	17	15	16	15	22	20	15	15	14	16	16	17	20	19	18	60	332
Haukkamäen koulu																	
1–2	3	4	5	6	yht												
7	16	17	17	16	16	89											
Tuorilan koulu																	
1–2	3–4		5–6		yht												
8	9	9	13	8	11	58											

Vuosiluokat 7–9

Karkkilan yhteiskoulu																
7A	7B	7C	7D	8A	8B	8C	8D	8E	9A	9B	9C	9D	9E	9jopo	PL	yht
22	23	22	22	16	21	19	17	22	13	17	17	15	20	9	41	316

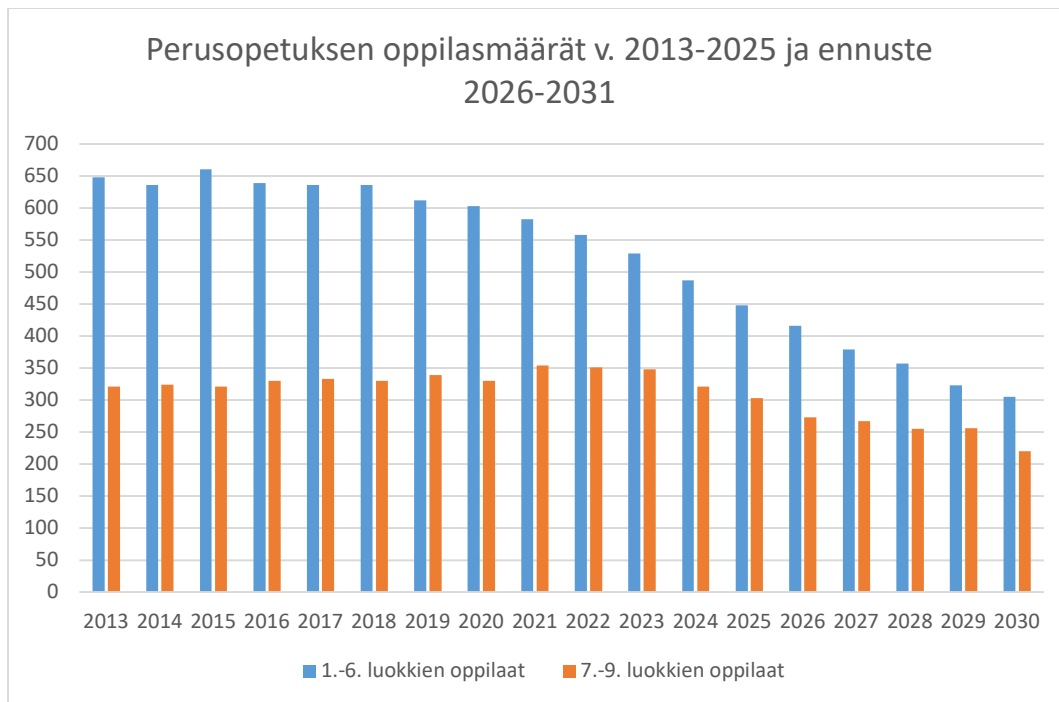
Taulukko 4. Karkkilan perusopetuksen oppilasmäärät syksyllä 2025 .Lähde kaupungin oppilastilastot.

5.1.2 Perusopetuksen tulevaisuuden näkymiä

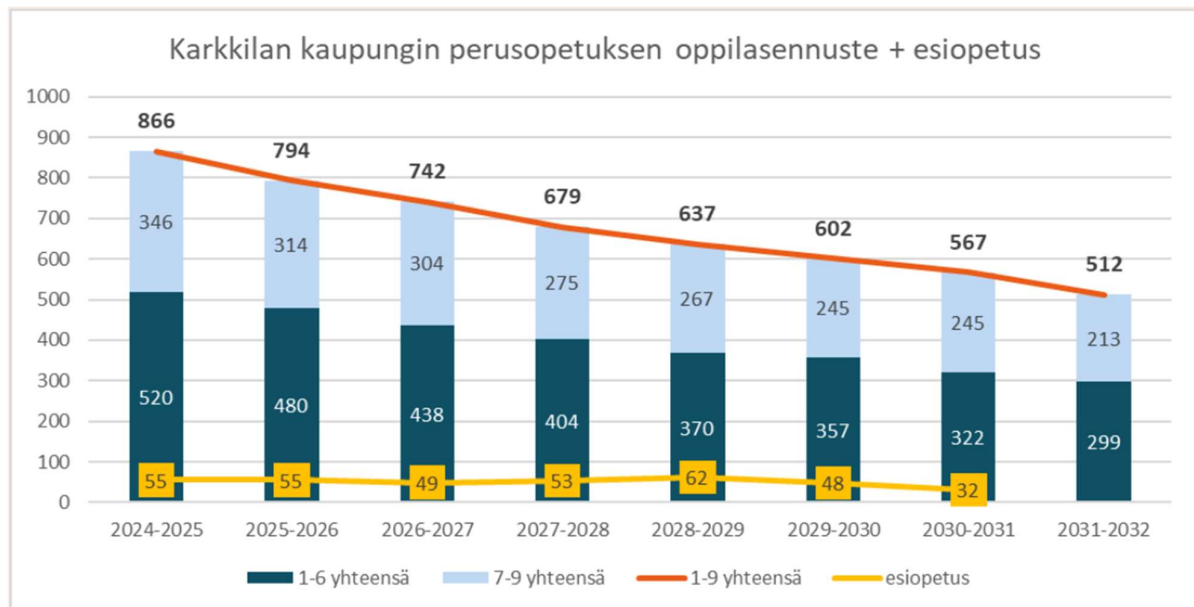
Perusopetuksen palvelurakennetta on pienemmässä mittakaavassa mahdollista tarkastella vuosittain tuntikehyksen hyväksymisen yhteydessä. Tällöin voidaan reagoida palvelutarpeen pienitasoi-
siin muutoksiin ja ryhmäkokoihin. Suurempi tarkastelu vaatii kuitenkin suunnitelmallista tulevaisuu-
den oppilasmäärään perustuvaa suunnittelua.

Perusopetuksen oppilaiden yhteenlaskettu huippuvuosi on ollut vuonna 2016, jolloin lapsia on ollut perusopetuksessa yhteensä 981 lasta. Tuolloin perusopetuksen luokilla 1–6 on ollut tarkastelu-
ajalla 2013–2025 eniten lapsia, yhteensä 660 lasta. Tämän jälkeen alakoululaisten määrä on läh-
tenyt laskuun niin, että se on vuonna 2020 ollut 612 lasta. Lasku on jatkunut ja vuoden 2025 syk-
syllä Karkkilan perusopetuksen 1–6 luokilla on noin 487 lasta / 463 lasta. Jo syntyneiden lasten
perusteella alakoulun oppilasmäärä romahtaa vuoteen 2031 mennessä, jolloin perusopetuksessa
on enää noin 305 lasta. Tässä luvussa ei ole huomioitu mahdollisen positiivisen muuttoliikkeen
vaikutusta, mutta esimerkiksi 10 % oppilasmääränkin lisäys tarkoittaisi silti vain 336 oppilasta.

Yläkoulun osalta vuosi 2022 on ollut oppilasmäärän huippuvuosi 354 oppilaalla ja sen jälkeen op-
pilasmäärä on ollut parina seuraavana vuonna maltillisesti laskeva. Syksyllä 2025 oppilasmäärä
on noin 316 oppilasta. Yläkoulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan merkittävästi vuoteen 2031
mennessä, jolloin sen arvioidaan olevan noin 220 oppilasta.

Kuvaaja 5. Perusopetuksen oppilasmäärät ja ennuste. Lähde Tilastokeskus.

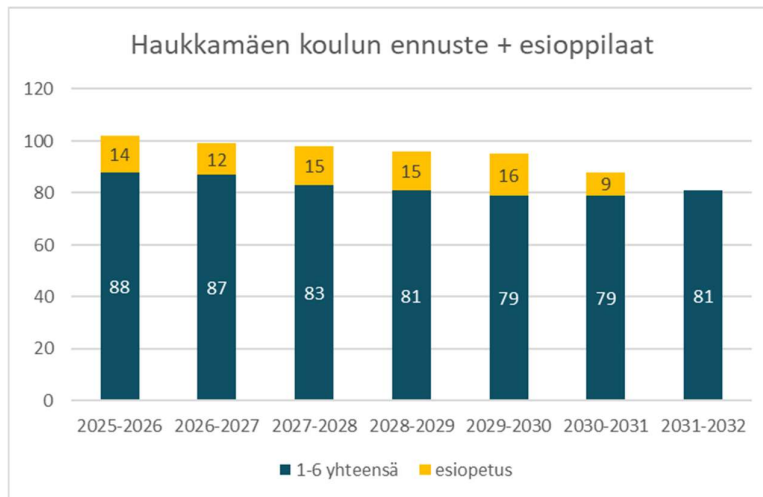

Kuvaaja 6. Karkkilan kaupungin perus- ja esiopetuksen opetuksen oppilasennuste

5.1.3 Oppilasmäärän koulukohtainen muutos alakouluissa

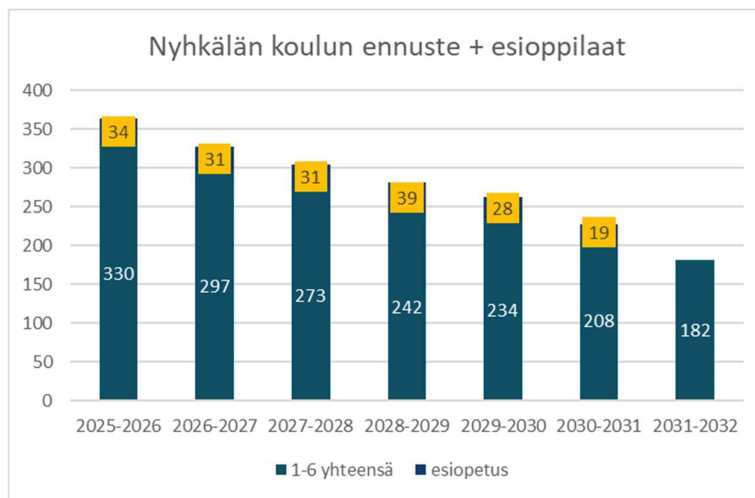
Jokaisella oppilaalla on osoitteeseensa perustuva lähin alakoulu. Varsinainen termi lähikoulu tarkoittaa periaatteellisesti sitä perusopetuksen koulua, johon oppilas ohjataan ensisijaisesti asuinpaikkansa perusteella. Lähikouluperiaatteen ytimessä on ajatus koulupalvelujen saavutettavuudesta, tasa-arvosta ja yhteisöllisyydestä: jokaisella lapsella on oikeus käydä koulua mahdollisimman lähellä kotiaan, omassa elinympäristössään. Toisaalta lain mukaan lähikoulun määrittely ei siis perustu pelkästään fyysiseen etäisyyteen, vaan siihen sisältyy hallinnollinen ja kasvatuksellinen periaate lasten oikeudesta lähipalveluun. Käytännössä lähikoulun määrittelyssä voidaan ottaa huomioon myös koulun kapasiteetti, erityisen tuen tarpeet sekä mahdollisuus sisarusten sijoittamiseen samaan kouluun. Näiden perusteella lapsi ohjataan lähimpään tai muuten tarkoituksenmukaisimpaan kouluun ja kukin kunta päättää, millä perustein oppilaat jaetaan. Karkkilassa ei tällä hetkellä ole määriteltynä virallisia koulualueita, vaan Karkkila on yhtä oppilaaksiottoaluetta. Karkkilan oppilaaksioton perusteet on esitelty jo aiemmin tässä asiakirjassa, mutta ne vaativat myös uudelleenmäärittelyä palveluverkkotyön lopputuloksesta huolimatta.

Alla kuvattuna oppilaiden jakautuminen lukuvuoteen 2025-2026 asti jo sijoitettujen lasten määrinä ja tulevaisuudessa aloittavien lasten osalta fyysisesti lähinnä olevimpaan alakouluun. Koulunsa tulevaisuudessa aloittavien lasten osalta tiedot perustuvat vuosiluokkakohtaisiin osoitetietoihin ja niiden perusteella lähimpään kouluun sijoittamiseen.

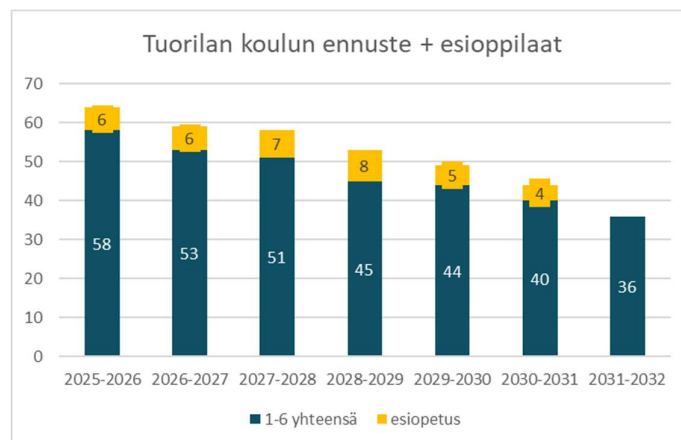
Haukkamäen koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 88 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 81 oppilaaseen.

Kuvaaja 7. Haukkamäen esi- ja perusopetuksen oppilasennuste osoitteen perusteella lähimpään kouluun

Nyhkälän koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 330 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 182 oppilaaseen.

Kuvaaja 8. Nyhkälän esi- ja perusopetuksen oppilasennuste osoitteen perusteella lähimpään kouluun

Tuorilan koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 58 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 36 oppilaaseen.

Kuvaaja 9. Tuorilan esi- ja perusopetuksen oppilasennuste osoitteen perusteella lähimpään kouluun

5.1.4 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoinen tehtävä. Mikäli sitä järjestetään, määrittelee perusopetuslaki toiminnan järjestämisen peruseriaatteen. Karkkila järjestää ohjattua iltapäivätoimintaa 1.–2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaskohdaisia tukitoimia saaville lapsille sekä lapsille, joilla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Toiminnan tavoitteena on tukea lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia, tunne-elämän ja sosiaalisten taitojen kehitystä sekä edistää kodin ja koulun kasvatustyön yhtenäisyyttä. Toiminta perustuu perusopetuksen arvoihin, ja sen sisällöt kattavat leikin, liikunnan, kulttuurin, käsityöt, ilmaisun, media-aidot ja kestävän elämäntavan harjoittelun.

Iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä klo 12.00–16.30 Nyhkälän, Haukkamäen ja Tuorilan kouluilla, mikäli vähimmäisryhmäkoko (8 lasta) täyttyy. Ryhmissä on enintään 15 lasta ohjaajaa kohden. Haukkamäessä ja Tuorilassa maksimiryhmäkoko on 15 lasta ja Nyhkälässä 30. Toiminta sisältää välipalan ja noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Toiminnasta peritään kuukausimaksu (90 €/alle 4 h/päivä, 110 €/yli 4 h/päivä), johon voidaan myöntää maksualennuksia tai -vapautuksia sosiaalisin perustein.

Toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat rehtorit yhdessä ohjaajien kanssa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti huoltajien, koulun henkilöstön ja oppilashuollon kanssa. Toimintaa arvioidaan vuosittain, ja kehittämisessä hyödynnetään lasten, huoltajien ja henkilöstön palautetta. Lukuvuonna 2025-2026 iltapäivätoimintaa järjestetään Nyhkälän sekä Tuorilan kouluilla. Haukkamäessä minimiryhmäkoko ei täytynyt.

5.1.5 Koulukuljetukset

Kuljetusoppilaita kaikkienensa 127 kpl (viime lukukaudella 136 kpl).

Koulukuljetusten kustannukset ovat n. 350 000 euroa vuodessa.

Nyhkälän esiopetus (yht. 8 kuljetuksessa)

Yli 5 km koulumatka 4 oppilasta

Yli 3 km matka 2 oppilasta

Lausunnoilla alle 3 km matka 2 oppilasta

Nyhkälän koulu (yht. 63 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 33 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 10 oppilasta

Lausunnoilla alle 3 km matka 20 oppilasta

Tuorilan koulu (yht. 11 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 8 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 3 oppilasta

Ei kuljetuksia lausunnoilla.

Haukkamäen koulu (yht. 3 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 2 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 1 oppilas

Yhteiskoulu (yht. 42 oppilasta kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 41 oppilasta

Lausunnolla alle 3 km matka 1 oppilas

Yllä olevien lisäksi yksi oppilas on lukuvuonna 2025-2026 erillisessä yhteiskuljetuksessa kahden vihtiläisen oppilaan kanssa Helsingissä sijaitsevaan kouluun. Kuljetuskustannuksen jaetaan kuntien kesken. Tämä erilliskuljetus tulee todennäköisesti jatkumaan myös lukuvuonna 2026-2027.

Kuljetusoppilaiden määrä tulee vähenemään lähivuosina. MDI:n tekemän selvityksen perusteella varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lasten määrä vähenee taajaman ulkopuolisilla alueilla merkittävästi. Palvelurakenneskenaarioista riippumatta kuljetusoppilaiden määrä vähenee eikä matkoihin tule merkittäviä muutoksia lyhyiden etäisyyksien vuoksi

5.2. Lukio-opetus

5.2.1 Opiskelijamäärän nykytila ja kehitys

Karkkilan lukio on kaupungin ainoa toisen asteen oppilaitos. Lukion opiskelijamäärä on viime vuosina ollut historiallisen suuri. Lukuvuonna 2024–2025 lukiossa opiskeli yhteensä 176 opiskelijaa. Ennakkotiedon perusteella lukuvuonna 2025–2026 opiskelijoita on 176.

On selvää, että Karkkilan pienenevät ikäluokat tulevat muutaman vuoden viiveellä vaikuttamaan myös lukion opiskelijamääriin. Pienenevä opiskelijamäärä aiheuttaa taloudellisia ja toiminnallisia haasteita. Taloudelliset haasteet perustuvat ennen kaikkea siihen, että lukiokoulutuksen rahoitus perustuu valtionosuusjärjestelmään, jossa valtio osoittaa koulutuksenjärjestäjille rahaa lukion opiskelijamäärän perusteella. Pienenevät ikäluokat tarkoittavat pieneneviä valtionosuuksia.

Tällä hetkellä Karkkilan lukion toiminta on hyvin kustannustehokasta, sillä kaksisarjaisessa lukiossa kaikille opiskelijoille pakollisten opintojaksojen ”perusryhmäkoko” on noin 30 opiskelijaa. Tällöin yhden opintojakson kustannukset opiskelijaa kohti ovat hyvin pieniä. Kun opiskelijamäärä laskee, myös ”perusryhmäkoko” laskee, minkä vuoksi kustannukset opiskelijaa kohti nousevat.

Pienenevät ikäluokat tulevat aiheuttamaan myös toiminnallisia haasteita. Opiskelijamäärän laskiessa nykyisen suhteellisen laajan opintojaksotarjottimen ylläpito voi olla haastavaa, kun opiskelijoita ei riitä kaikkiin tarjolla oleviin vapaaehtoisin opintoihin.

Tällä hetkellä noin puolet karkkilalaisista peruskoulun päättävistä oppilaista valitsee toisen asteen koulukseen Karkkilan lukion. Tulevina vuosina tavoitteena tulee olla Karkkilan lukioon hakevien opiskelijoiden määrän nostaminen 60 prosenttiin ikäluokasta - tämä vastaisi valtakunnallista keskiarvoa. Tällä hetkellä noin 18 prosenttia lukion opiskelijoista on muilta paikkakunnilta. Jatkossa on pohdittava keinoja myös heidän määränsä kasvattamiseen.

LUOKKA	YHTEENSÄ
22A	5
23A	33
23B	30
24A	29
24B	22
25A	27
25B	30
	176

Taulukko 5. Lukion opetusryhmät ja oppilasmäärät vuosiluokittain

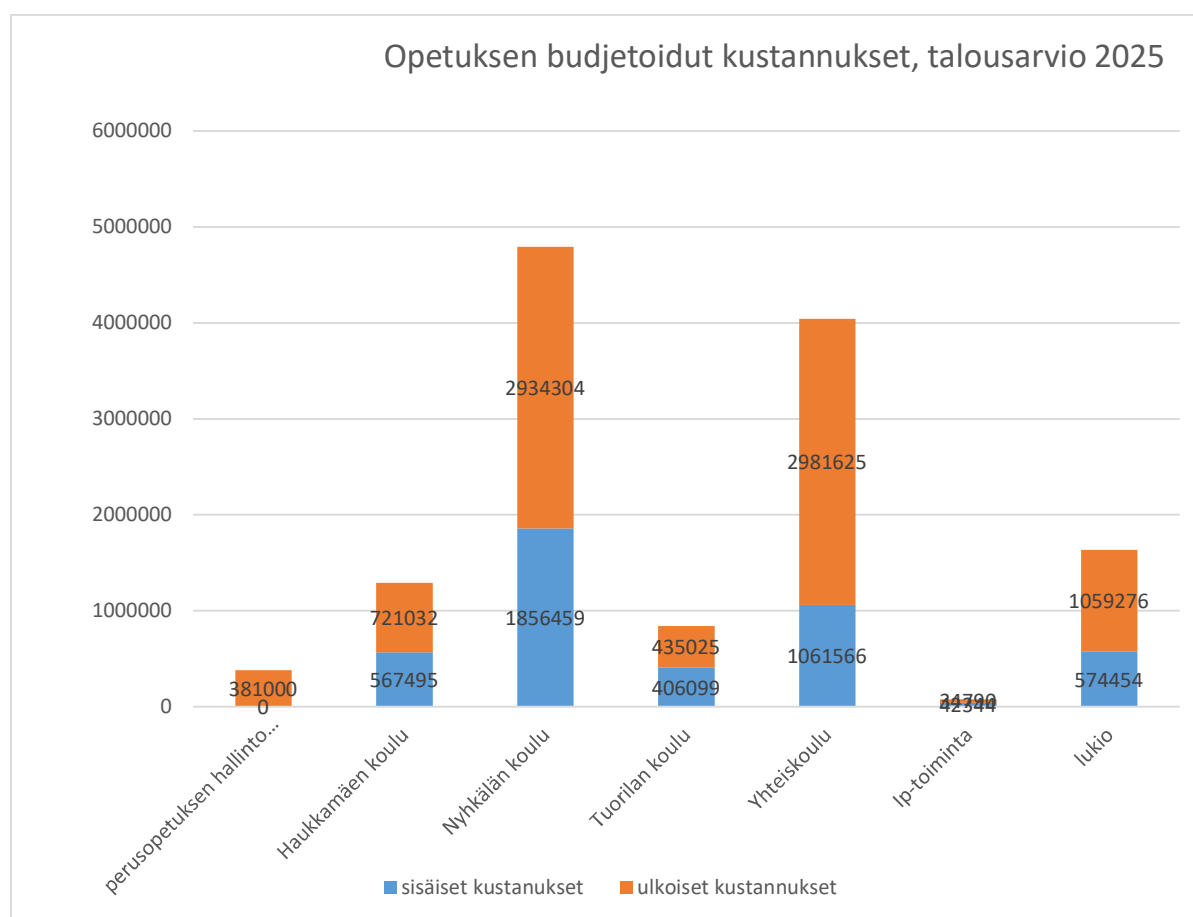
5.2.2 Lukio-opetuksen tulevaisuuden näkymät

Karkkilan lukion tulevaisuuden näkymät ovat pääosin positiiviset. Karkkilan lukio on hyvätasoinen oppilaitos, jossa suurin osa opiskelijoista valmistuu ylioppilaaksi kolmessa vuodessa. Opiskelijoille

teetettyjen kyselyiden perusteella voidaan sanoa, että ylivoimainen enemmistö opiskelijoista viihtyy lukiossa ja arvostaa saamaansa opetusta.

Nykyisellä opiskelijamäärällä lukio pystyy tarjoamaan monipuolisen opintotarjottimen, jossa on myös kattavasti koulukohtaisia opintojaksoja. Tulevaisuuteen kohdistuu kuitenkin haasteita, sillä kun opiskelijamäärä pienenevien ikäluokkien myötä pienenee, myös valtion koulutuksenjärjestäjälle osoittama valtionosuus pienenee. Kustannukset eivät todennäköisesti pienene yhtä nopeasti, sillä suuri osa kustannuksista tulee opettajien palkoista ja sisäisistä vuokrista.

5.3 Opetuksen kustannukset

Kuvaaja 10. Opetuksen budjetoidut kustannukset talousarviossa 2025

Kustannuspaikka	sisäiset kustannukset	ulkoiset kustannukset	toimintakate yhteensä
perusopetuksen hallinto (kuljetukset, it)	0	-381000	-381000
Haukkamäen koulu	-567495	-721032	-1288527
Nyhkälän koulu	-1856459	-2934304	-4790763
Tuorilan koulu	-406099	-435025	-841124
Yhteiskoulu	-1061566	-2981625	-4043191
Ip-toiminta	-42344	-34790	-77134
lukio	-574454	-1059276	-1633730

Taulukko 6. Opetuksen kustannusten

6 VAPAA-AJAN PALVELUT

6.1 Nuorisopalvelut

Lakisääteisen nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee edistää nuorisolain mukaisia tavoitteita, joihin päästään luomalla edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Perusnuorisotyön kohderyhmää ovat 7–17-vuotiaat karkkilalaiset lapset ja nuoret. Perusnuorisotyö järjestää Nuorisotalolla viikoittain nuorten avointa toimintaa, kerhoja, loma-aikana päiväleiritoimintaa ja tapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa. Jalkautuvaa nuorisotyötä tehdään yhdessä paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien Karkkilan koulujen sekä ankkuritiimin kanssa, joka toimii Karkkilan, Lohjan ja Vihdin alueella. Ankkuritiimiin kuuluu poliisi, sosiaalityöntekijä, psykiatrinen sairaanhoitaja ja nuoriso-ohjaaja. Heidän työnsä kohdistuu lasten ja nuorten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen.

Etsivää nuorisotyötä tehdään kahden etsivän nuorisotyöntekijän voimin. Etsivään nuorisotyöhön saadaan valtionavustus, joka haetaan vuosittain. Etsivien toimistot sijaitsevat kaupungintalolla, kirjaston yläkerrassa. Lisäksi etsivää nuorisotyötä tehdään Karkkilan yläkoulussa ja lukiossa, lähialueen oppilaitoksissa, nuorisotalolla, työpajalla ja kadulla. Etsivä nuorisotyöntekijä toimii nuoren tukena ja apuna, nuoren sitä tarvitessa ja se perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Karkkilan etsivät nuorisotyöntekijät ovat suorittaneet Aikalisä-koulutuksen. Aikalisätoiminnassa tarjotaan tukea ja ohjausta kaikille kutsunta-, varusmies- ja siviilipalvelusikäisille nuorille.

Koulunuorisotyötä tehdään hankemuotoisesti lukuvuosien 2025-2026 ja 2026-2027 ajan. Hankkeeseen on saatu Aluehallintovirastolta 80 000 euron avustus, joilla voidaan kattaa enintään 90 % toteutuneen hankkeen kokonaiskustannuksista. Hankkeen avulla on palkattu yksi koulunuoriso-työntekijä, joka työskentelee sekä alakouluilla että yläkoululla painottuvan tarpeen mukaisesti.

6.2 Nuorten työpajatoiminnot

Nuorten työpajan Ruukinpaja työllistää 16–29-vuotiaita karkkilalaisille nuoria sekä auttaa heitä arjen ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Tavoitteena on vähentää syrjäytymistä, osallistaa nuoria, tukea nuorten hyvinvointia ja yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä tukea nuorta löytämään oma polkunsu kohti aikuisuutta. Työpajalla tuetaan ja vahvistetaan myös nuoren arjenhallinnan taitoja sekä itseluottamusta ja itsetuntemusta yksilövalmennuksen ja ryhmävalmennuksen avulla. Nuorten hakeutuessa pajalle heidän toiveita kuullaan ja nuorelle räätälöidään hänen tarpeitaan vastaava sopimus/tehtävät. Vuoden 2025 alussa TE-palvelut siirtyivät kuntien tehtäväksi. Tämä tuo myös muutoksia nuorten työpajalle sekä haastaa pohtimaan työtapoja ja työmuotoja uudestaan. Työpajalla on ollut kolme erilaista pajaa: starttipaja, mainospaja sekä puutyö-/yleistyöpaja. Lisäksi kaupungin sisällä tehdään tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa, jolloin nuoria on mahdollista sijoittaa myös kaupungin muihin yksiköihin sekä tarvittaessa hoitaa kaupungin sisäisiä tehtäviä. Lisäksi Ruukinpajalla on tehty mm. alihankintatöitä paikallisille yrityksille, huonekalujen entisöintiä, graafisen alan työtehtäviä ja kiinteistönhoitoa. Nuorille järjestetään myös yritysvierailuja paikallisiin yrityksiin sekä järjestetään koulutuksia ja elämänhallintaan liittyviä tietoisuuksia.

6.3 Työväenopisto

Karkkilan työväenopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Opisto tarjoaa lukuvuonna 2025-2026 noin 138 kurssia, luentoja sekä tapahtumia uuden oppijoille ja harrastajille. Opetustunteja on suunniteltu yhteensä 4 408 tuntia. Määräaikaisia opettajia opettajia työväenopistolla on lukuvuonna 2025-2026 noin 56 kappaletta. Vakituksessa palvelussuhteessa on työväenopiston rehtori (80 % työaika), sihteeri sekä liikunnan suunnittelijaopettaja, joka toimii 60 % työväenopistolla ja 40 % liikuntapalveluissa liikunnanohjaajana, Työväenopiston toimintaa säätelee laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja sen toiminta rahoitetaan suurelta osin (57 %) vapaan sivistystyön opetustuntikohtaisen valtionosuuden turvin.

6.4 Taiteen perusopetus

6.4.1 Taloudellinen tuki

Karkkilan kaupunki tukee taiteen perusopetusta kohdentamalla tukea kannatusyhdistysten ylläpitämiin Karkkilan kuvataidekouluun, Karkkilan musiikkikouluun ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaan. Tuen myöntämisen perusteita on päivitetty vuonna 2023. Tuki koostuu maksuttomista tiloista sekä erillisestä opetustuntimäärään perustuvasta toiminta-avustuksesta (taulukko alla). Taidekoulut antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille.

Taidekoulu	Opetustunnit	Toimintatuki (22 €/h)	Vuokratuki (sisäiset vuokrat)	Tuki yhteensä
Tanssiopisto Vinha	1081	23 782	31 909	41 435
Kuvataidekoulu	520	11 960	51 651	63 611
Musiikkikoulu	2142	47 124	21 310	68 434
Yhteensä		82 866	104 870	256 346

Taulukko 7. Taiteen perusopetukseen ohjattu tuki

6.4.2 Tilatarpeet

Kuvataidekoulu	Tanssiopisto Vinha	Musiikkikoulu
• luokkatila, uunitila, varasto, sihteerin huone • tila noin 12 oppilaalle • oppitunnit klo 15–20 välisenä aikana • miltei kaikki oppilaat kulkevat autolla, kolme opettajaa kulkee bussilla (sijainti)	• kaksi salia, peilit, pukutilat, ilmanvaihto, balettitanko, puvustotila, riittävä siivous • oppitunnit noin klo 16–21 välillä • tilojen osalta nykyisen kokoiset → väliseinän avausmahdollisuus hyvä • jotain opettajia tulee busseilla (sijainti)	• 4 luokkaa (1 teoriaan ja 3 yksilöopetukseen), varastotila, lukollinen toimisto, säilytystilaa (1 flyygeli, 5 pianoa + muut soittimet) • lisäksi kevyen musiikin ryhmät Nyhkälän ja Yhteiskoulun musiikkiluokissa ja laulua äänentoiston vuoksi Karkkilasalissa • opetusta klo 12-20:30

Taulukko 8. Taiteen perusopetuksen tilatarpeet ja toiveet

7 KIINTEISTÖT JA TILAT

7.1 Varhaiskasvatuksen tilat

7.1.1 Högforsin päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Valtatie 22, 03600 Karkkila

Högforsin päiväkoti on huonossa kunnossa. Tilapalveluiden mukaisesti päiväkodin kuntoluokka on 56 %. Tulevina investointikohteina liikuntasalin lattian uusiminen, vesikaton ja ilmanvaihdon uusiminen sekä LVI-kokonaisuuden uusiminen. Mikäli päiväkotitoiminta jatkuu, niin toiminnan jatkaminen vaatii vuonna 2022 tehdyn tarveselvityksen mukaisen suunnittelun ja toteutuksen, joka pitää sisällään mm. wc-tilojen uusimisen, käsienpesuallaita ryhmätiloihin, eteistilojen uusimisen, toimistotilojen ja muiden tilarakenteiden uusimisen (seinien siirtoja yms.), akustiikan ja äänierityksen parantamisen.

7.1.2 Toivikkeen päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Pajakatu 15, 03620 Karkkila

Toivikkeen päiväkoti on hyvin huonossa kunnossa. Päiväkodin kuntoluokka on 51 %. Tulevia investointeja ovat vesikaton ja julkisivun ja keittiökoneiden uusiminen sekä ilmanvaihdon korjaus. Mikäli päiväkotitoiminta jatkuu, tulee päiväkoti peruskorjata ja päivittää paremmin nykyajan varhaiskasvatuksen tarpeisiin sopivaksi.

7.1.3 Haukkamäen päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Vanha Turuntie 28, 03600 Karkkila

Haukkamäen päiväkodin tilat sijaitseva pääosin Haukkamäen koulun alueella sijaitsevassa pienemmässä erillisessä piharakennuksessa. Haukkamäen päiväkodin kuntoluokka on 60 %.

7.2 Esiopetus- ja koulutilat

7.2.1 Nyhkälän koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Huhdintie 13, 03600 Karkkila

Nyhkälän koulu on hyvässä kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 80 %. Rakennus on peruskorjattu vuonna 2016. Tulevien vuosien suuremmat investoinnit ovat tiilikatteen uusinta rakennuksen c- ja b-osiin.

Nyhkälän koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä
50 m2 ->	18
40-49.9 m2	9
30-39.9 m2	5
20-29.9	7
10-19.9	7
5-9.9	7

Näiden tilojen lisäksi on velu-luokan vammaisille lapsille soveltuvat tilat, tanssiopisto Vinhan tilat (peilialit ja toimisto), kuvis- ja tekstiilipaja (36 m2) sekä tekstiilityön tila (119 m2).

7.2.2 Haukkamäen koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Vanha Turuntie 28, 03600 Karkkila

Haukkamäen koulu on hyvässä kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 76 %. Rakennuksen julkisivu on uusittu ja maalämpö rakennettu. Huomioitava on, että Haukkamäessä on maalämpöjärjestelmän 15-vuotinen elinkaarisopimus. Tulevina investointeina tulisi kunnostaa sisätiloja. Mikäli muita suurempia muutoksia on tarpeen tehdä, myös käyttövesi ja ilmanvaihtoputket olisi järkevä samalla uusia.

Haukkamäen koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä
50 m2 ->	7
40-49.9 m2	1
30-39.9 m2	1
20-29.9	1
10-19.9	-
5-9.9	2

Yhden yllä olevista 30-50+ m2 tiloista tulee olla henkilöstön taukotila.

Lisäsi Haukkamäessä on 1. kerroksessa tekstiilityöt tilat 46 m2 + 34,2 m2 sekä teknisen työn tilat 59 m2.

7.2.3 Tuorilan koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Järvenpääntie 56, 03600 Karkkilan kaupunki

Tuorilan koulu on kohtuullisessa kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 65 % ja korjausvelkaa on 13 317 euroa. Koulun julkisivut on kunnostettu sekä lisäksi kattoa on kunnostettu ja maalämpö rakennettu. Tulevia investointeja ovat liikuntasalin lattian uusiminen, keittiön uusiminen sekä käyttövesiputkiston uusinta. Mikäli rakennuksessa tehdään muutostöitä, olisi käyttövesiputkien uusinta kustannustehokkainta tehdä samalla.

Tuorilan koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä	
50 m2 ->	4	
40-49.9 m2	1	
30-39.9 m2	1	100 /nykyinen rehtorin huone
20-29.9	5	101A/101B opetilaa / 4 x pukuhuone

Lisäksi Tuorilan koulun kellarikerroksessa on tekstiilityön tila 46,5 m2 sekä teknisen työt tilat n. 101 m2

7.2.4 Yhteiskoulu ja lukio

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Anttilankatu 2, 03600 Karkkilan kaupunki

Yhteiskoulun ja lukion tilat ovat kohtuullisessa kunnossa

7.3 Vapaa-ajan tilat

7.3.1 Nuorten työpaja

Omistus/vuokraus: vuokrattu Karkkilan valimokiinteistö Oy:lta

Vuokra-aika: 1.6.2025-31.5.2026

Vuokra: 5345,37 €/kk eli 64 144,44 €/vuosi

Osoite: Bremerintie 6, 03600 Karkkila

Karkkilan sivistystoimiala on vuokrannut v. 2021 Karkkilan Valimokiinteistö Oy:n tilan kooltaan 760 m2. Tiloista 325 m² on tilan yläkertaan sijoittuvaa konttoritilaa ja loput alakerrassa sijaitsevia tuotantotiloja 435 m², mm. tulityötila sekä maalaus- ja entisöintitiloja. Samalla tiloihin on tehty muutostöitä 36 600 € edestä, jonka takaisinmaksu on sovittu maksettavaksi vuokran yhteydessä. Kuukausittainen vuokra (sisältäen muutokset) on ollut 6100 €/kk.

Nuorten työpajatoimintaa uudistetaan 1.8.2025 alkaen niin, että osasta työpajan tiloja luovutaan. Jäljelle jäävä vuokra on noin 5345 €, joka sisältää muutostöiden osuutta 230,5 €/kk. Samalla tulee maksettavaksi alakerran muutostöiden osuus 9 334 €.

7.3.2 Nuorisotila

Omistus/vuokraus: vuokrattu Karkkilan kirjakauppa Oy:lta

Vuokra-aika: 1.6.2025-31.5.2026

Vuokra: 900 €/kk + alv eli 10 800 €/vuosi + alv.

Osoite: Huhdintie 5, 03600 Karkkila

Nuorisotila muutti entisestä kaupungin omistamista tiloista sisäilmahaasteiden vuoksi vuoden-vaihteessa 2024–2025 Karkkilan kirjakauppa Oy:n omistamiin tiloihin Karkkilan yhteiskoulun läheisyyteen. Nuorisotilan vuokrasopimusta jatkettiin määräaikaaisesti toukokuun 2026 loppuun, jotta nuorisotilalle löytyisi palveluverkkotarkastelun yhteydessä jokin pitkäaikainen tila mahdollisesti kaupungin omista kiinteistöistä. Tämänhetkiseen tilaan osallistujamäärä on rajattu 30 nuoreen.

7.3.3 Opistotalo ja kutomo

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Anttilankatu 8, 03600 Karkkila

Työväenopiston rakennus, Anttilan talo, on iäkäs vuonna 1883 valmistunut rakennus kahdessa ei kerroksessa. Karkkilan työväenopiston sekä musiikkiopiston tiloina se on toiminut jo 90-luvulta asti. Tilan kunto on heikko sekä rakenteellisesti että sisäilmaltaan. Mikäli toimintaa rakennuksessa olisi tarkoitus jatkaa, tulisi talo remontoida perinpohjaisesti. Kaupunkikehityspalveluiden arvion mukaan tila vaatisi julkisivun, rungon ja ikkunoiden korjauksen sekä laajoja sisäpuolisia korjauksia ja kunnostuksia.

Tämän lisäksi rakennuksen pihamaalla on työväenopiston Kutomon tilat, jossa sijaitsevat työväenopiston kudontalaitteet.

7.4 Kaupungin tilojen kuntoluokitukset

Kaupungin oheisten tilojen kuntoluokitukset on laadittu FCG:n toimesta syksyllä 2025 osana kiinteistöselvitystä. Jokaisesta arvioidusta kohteesta on tarkasteltu rakenteittain ja järjestelmittain kuntoa ja jäljellä olevaa käyttöikää. Osakohtaisen tarkastelun avulla on määritetty tämän hetken kuvaava rakennuksen tekninen arvo, jota on verrattu rakennuksen jälleenhankinta-arvoon ja näin saatu kohdekohtainen kuntoluokka jokaiselle kohteelle.

Kohde	Bruttoala (m ²)	Tekninen arvo	Jälleenhankinta-arvo	Kuntoluokka	Alkuperäinen kuntoluokka
Haukkamäen koulu	1854	3 705 249 €	4 852 112 €	76 %	80 %
Tuorilan koulu	1763	2 575 492 €	3 934 779 €	65 %	75 %
Nyhkälän koulu	7690	17 289 586 €	21 611 983 €	80 %	88 %
Yhteiskoulu, lukio,	5772	8 407 183 €	11 559 877 €	73 %	82 %
Liikuntahalli	2190	2 244 370 €	4 747 705 €	47 %	56 %
Haukkamäen päiväkoti	447	453 328 €	755 546 €	60 %	74 %
Högforsin päiväkoti	1504	2 105 001 €	3 734 679 €	56 %	71 %
Toivikkeen päiväkoti	665	851 538 €	1 672 663 €	51 %	64 %

Taulukko 9. Kaupungin keskeisten ja aktiivisessa käytössä olevien kiinteistöjen teknisen arvon ja kuntoluokituksen tarkistaminen, FCG Karkkilan kaupungin kiinteistöselvitys

7.5 Kustannustarkastelut

Rakennusten osalta Högforsin nykyisen päiväkodin tiloihin on tehty vuonna 2022 tarveselvitys, jonka mukaan rakennukseen on tehtävä remontti, mikäli siellä aiotaan varhaiskasvatustoimintaa jatkaa. Remontin toteutuminen on odottanut palveluverkkoselvityksen valmistumista. FCG:n sivistystoimen kiinteistöille tehdyn selvityksen osalta (kesä 2025) Högforsin korjauskustannukset ovat noin 2,71 miljoonaa euroa, mikäli se korjataan varhaiskasvatuskäyttöön ja noin 2,21 miljoonaa euroa, mikäli se korjataan vapaa-aikakeskukseksi tai muuhun muutostöitä vähemmän vaativaan käyttöön. Kustannusarvioissa on huomioitu myös liikuntasalin peruskorjauksen tarve, joka keskittyy erityisesti lattiaan. Muita yleisiä korjaustarpeita Högforsissa ovat mm. LVI-järjestelmä, vesikatto sekä ilmastointi.

Muiden päiväkotien osalta tulee huomioida, että Toivikkeen päiväkodin jatko vaatii myös peruskorjausta hyvin lyhyellä aikavälillä. Tämän korjauksen arvio FCG:n selvityksen mukaan on noin 0,66 miljoonaa euroa.

Nykyisten koulujen osalta kustannustarkastelussa on laskettu arviot sille, mitä Haukkamäen koulun ja Tuorilan koulun muuttaminen varhaiskasvatyksiköksi kustantaisi. FCG:n selvityksen mukaan Haukkamäen koulun muutostyöt varhaiskasvatuksen yksiköksi kuudelle ryhmälle (+pihan kivitalo 2 ryhmää) kustantaisi noin 2,14 miljoonaa euroa ja Tuorilan koulun muuttaminen 3-5 ryhmän päiväkodiksi noin 1,76 miljoonaa euroa.

Rak nimi	Korjausarvio (10v. PTS)	Muutosvaihtoehdon kustannukset	Muutostoimenpide
Haukkamäen koulu	0,93 milj. €	2,14 milj. €	Koulu lakkautetaan. Rakennus korjataan varhaiskasvatuksen käyttöön.
Tuorilan koulu	0,88 milj. €	1,76 milj. €	Koulu lakkautetaan. Rakennus korjataan varhaiskasvatuksen käyttöön.
Nyhkälän koulu	1,92 milj. €	-	Rakennukseen keskitetään kaupungin esiopetus ja vuosiluokkien 1.-6. opetus.
Yhteiskoulu ja lukio	2,89 milj. €	-	
Liikuntahalli ja Kita	0,91 milj. €	-	
Haukkamäen koulun pk	0,22 milj. €	-	Lisätään varhaiskasvatusryhmiä
Högforsin pk	2,71 milj. €	2,21 milj. €	Korjataan vapaa-aikakeskukseksi.
Toivikkeen päiväkoti	0,66 milj. €	-	

Taulukko 10. FCG:n korjausarvio sekä muutosvaihtoehtojen kustannukset (sivistystoimen kiinteistöselvitys 2025)

8 PALVELUVERKKOVAIHTOEHDOT

8.1 Nykytila 0 / jatko ennallaan

8.1.1 Lyhyt kuvaus

- Kunnallinen varhaiskasvatus 0-5-vuotiaille Haukkamäen, Högorsin ja Toivikkeen päiväko-deissa sekä kahdella perhepäivähoitajalla.
- Esiopetus Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluilla
- Haukkamäen koulussa vuosiluokat 1-6 (1-2 yhdysluokka, muut ominaan)
- Nyhkälän koulussa vuosiluokat 1-6 ja niiden pienluokkaopetus sekä vaikeimmin vammais-ten opetus luokille 1-9
- Tuorilassa vuosiluokat 1-6 (yhdysluokkaopetus)
- Yläkoulu ja lukio samoissa tiloissa. Yläkoulussa 7-9 opetus ja niiden pienluokkaopetus.
- Taiteen perusopetus kuvataidekoulun ja tanssiopisto Vinhan osalta Nyhkälässä. Musiik-kiopisto Työväenopiston tiloissa (Anttilan talo).
- Työväenopisto Anttilan talossa, kutomorakennuksessa sekä kouluilla ja palvelukeskuksen tiloissa. Toimistot vuokrattu ulkopuolisilta.
- Nuorten työpaja Componentan vuokratiloissa.
- Nuorisotila vuokratiloissa.

8.1.2 Koonti tiloista

Säilytettävät tilat	Vaaditut toimenpiteet
Haukkamäen päiväkot	
Högforsin päiväkot	Vaatii muutokset varhaiskasvatukseen + Lvi yms.s elvityksen mukaan, jos käyttöä jatke-taan n. 2 710 000 €
Toivikkeen päiväkot	Vaatii remontin, n. 660 000 €
Haukkamäen koulu	
Nyhkälän koulu (Vinha, kuvis)	
Yhteiskoulun ja lukion tilat	
Anttilan talo/opistotalo + kutomo (työväen-opisto, musakoulu)	Vaatii täyden remontin, jotta käyttöä voidaan jatkaa
Nuorten työpaja, vuokratila	
Nuorisotila, vuokratila	Tila väliaikaisesti ok, mutta pidemmällä täh-tämellä liian pieni. Isommassa kulut nousevat.

Taulukko 11. Koonti säilytettävistä tiloista ja niiden vaatimista toimenpiteistä

8.2 Vaihtoehto 1

8.2.1 Lyhyt kuvaus

- Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Haukkamäen koulu muutetaan varhaiskasvatuksen yksiköksi ja tiloihin keskitetään koko kaupungin 0-5-vuotiaiden varhaiskasvatus.
- Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Tuorilan koulu muutetaan yhteisökeskukseksi, johon siirtyvät musiikkiopisto, kuvataidekoulu, työväenopisto ja nuorten työpajatoiminta.
- Nyhkälän koulu on vuosiluokkien 1-6 koulu, jossa yleisopetuksen ja 1-6 luokkien pienryhmäopetuksen lisäksi järjestetään vaikeimmin vammaisten oppivelvollisten TOI opetus, vuosiluokille 1-9.
- Nyhkälän koulun tiloissa järjestetään koko kaupungin esiopetus ja 6-vuotiaiden täydentävä varhaiskasvatus. Esiopetusta voidaan harkita järjestettäväksi myös Haukkamäen päiväkodissa, mikäli tiloja pystytään muodostamaan sinne tarpeeksi.
- Tanssiopisto Vinha jatkaa joko Nyhkälän koulun tiloissa tai siirtyy Tuorilan koulun tiloihin muun taiteen perusopetuksen kanssa.
- Vuosiluokkien 7-9 opetus ja lukiokoulutus jatkavat nykyisissä tiloissaan.
- Nuorisotilan osalta selvitetään mahdollisuus siirtää nuorisotila yhteiskoulun ja lukion tilojen yhteyteen tai Nyhkälän koulun nykyisen kuvataidekoulun tiloihin.

8.2.2 Koonti tiloista

Sivistystoimen käytössä jatkavat tilat	Sivistystoimen käytöstä poistuvat tilat
Haukkamäen päiväkotia (nyk. koulu): kaikki kuntatasoinen varhaiskasvatus. Ei perhepäivähoitoa.	Toivikkeen päiväkotia (oma)
Nyhkälän koulu: esiopetus, vuosiluokkien 1-6 opetus, pienluokkaopetus ja vaikeimmin vammaisten opetus	Högforsin päiväkotia (oma)
Yhteiskoulun ja lukion tilat: yläkoulun 7-9 opetus, pienryhmäopetus, lukio-opetus	Anttilan talo/opistotalo (oma)
Tuorilan opistotalo: taiteen perusopetus, työväenopisto, Nuorten työpaja	Componentan tilat/nuorten työpaja (vuokra) – 64 000 €
	Kustannus Mäkelän tilat/nuorisotila (vuokra) – 10 800 €

Taulukko 12. Koonti säilytettävistä ja poistuvista tiloista ja niiden vaatimista toimenpiteistä

8.2.3 Muutoksen toimeenpano ja aikataulu

2025-2026

Perusopetuksen luokkien 1-6 toiminnan suunnittelu ja organisointi: henkilöstön ja huoltajien tiedotus ja yhteiset tilaisuudet, opetusryhmien muodostaminen lukuvuodelle 2026-2027, kuljetuksen ja muun käytännön toiminnan organisointi.

Haukkamäen koulun muuttaminen Haukkamäen päiväkodiksi. Suunnittelun kilpailuttaminen ja suunnitelman teko. Rakennuttajan kilpailuttaminen.

2026–2027

Syksystä 2026 Haukkamäen ja Tuorilan koulujen oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun. (Syksyn 2026 koko kaupungin 1-6 luokkien oppilasmäärän arvio 432 lasta. Vrt vuosi 2019, jolloin Nyhkälässä oli 438 lasta).

Haukkamäen päiväkodin muutostyöt alkavat ja kestävät noin vuoden.

Tuorilan koulun käyttö Tuorilan yhteisökeskuksena alkaa syksystä 2026.

2027–2028

Haukkamäen päiväkodin toiminta alkaa.

8.2.4 Arvioidut kustannukset aikavälillä 2026-2030

	2026	2027	2028	2029	2030
henkilöstö-kustannukset	- 545 000	- 1 171 000 €	- 1 510 000 €	- 1 510 000 €	-1 510 000 €
Puhtaus- ja ruokapalvelut, vaka	0	- 200 000 €	- 200 000 €	- 200 000 €	- 200 000 €
Ulkoiset vuokrat	- 43 000	- 75 000 €	-75 000 €	-75 000 €	-75 000 €
Poistuvat tilakustannukset	0	- 22 000 €	- 22 000 €	- 117 000 €	-117 000 €
Yhteensä	= - 587 000 €	= - 1 468 000 €	-1 807 000 €	-1 902 000 €	-1 902 000 €
10 vuoden korjausarvio (PTS)	- 2 160 000 € nykyrakenteeseen verrattuna (ja lisäksi työväenopiston rakennuksen arvioimattomat kustannukset) (10 v. PTS -8 960 000 €)				

Taulukko 13. Vaihtoehdon 1 mukaiset arvioidut kustannukset säästöinä nykytilaan verrattuna

8.3 Vaihtoehto 2

8.3.1 Lyhyt kuvaus

- Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Haukkamäen koulu muutetaan varhaiskasvatuksen yksiköksi ja tiloihin keskitetään koko kaupungin 0-5-vuotiaiden varhaiskasvatus.
- Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Nyhkälän koulu on vuosiluokkien 1-6 koulu, jossa yleisopetuksen ja 1-6 luokkien pienryhmäopetuksen lisäksi järjestetään vaikeimmin vammaisten oppivelvollisten TOI opetus, vuosiluokille 1-9.
- Nyhkälän koulun tiloissa järjestetään koko kaupungin esiopetus ja 6-vuotiaiden täydentävä varhaiskasvatus. Esiopetusta voidaan harkita järjestettäväksi myös Haukkamäen päiväkodissa, mikäli tiloja pystytään muodostamaan sinne tarpeeksi.
- Vuosiluokkien 7-9 opetus ja lukiokoulutus jatkavat nykyisissä tiloissaan.
- Taiteen perusopetus, nuorisotilat ja nuorten työpajan tilat ja toiminta sovitetaan jäljelle jääviin rakennuksiin. Toiminnan rajoittuminen iltakäyttöön.

8.3.2 Koonti tiloista

Sivistystoimen käytössä jatkavat tilat	Sivistystoimen käytöstä poistuvat tilat
Haukkamäen päiväkotitoiminta (nyk. koulu): kaikki kuntatasoinen varhaiskasvatus	Toivikkeen päiväkotitoiminta (oma)
Nyhkälän koulu: esiopetus, vuosiluokkien 1-6 opetus, pienluokkaopetus ja vaikeimmin vammaisten opetus	Högforsin päiväkotitoiminta (oma)
Yhteiskoulun ja lukion tilat: yläkoulun 7-9 opetus, pienryhmäopetus, lukio-opetus	Tuorilan koulu (oma)
	Anttilan talo/opistotalo (oma)
	CompuNetin tilat/nuorten työpaja (vuokra) – 64 000 €
	Kustannus Mäkelän tilat/nuorisotila (vuokra) – 10 800 €

Taulukko 14. Koonti säilytettävistä ja poistuvista tiloista ja niiden vaatimista toimenpiteistä

8.3.3 Muutoksen toimeenpano ja aikataulu

2025-2026

Perusopetuksen luokkien 1-6 toiminnan suunnittelu ja organisointi: henkilöstön ja huoltajien tiedotus ja yhteiset tilaisuudet, opetusryhmien muodostaminen lukuvuodelle 2026-2027, kuljetuksen ja muun käytännön toiminnan organisointi.

Haukkamäen koulun muuttaminen Haukkamäen päiväkodiksi. Suunnittelun kilpailuttaminen ja suunnitelman teko. Rakennuttajan kilpailuttaminen.

2026–2027

Syksystä 2026 Haukkamäen ja Tuorilan koulujen oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun. (Syksyn 2026 koko kaupungin 1-6 luokkien oppilasmäärän arvio 432 lasta. Vrt vuosi 2019, jolloin Nyhkälässä oli 438 lasta).

Haukkamäen päiväkodin muutostyöt alkavat ja kestävät noin vuoden.

2027–2028

Haukkamäen päiväkodin toiminta alkaa.

8.3.4 Arvioidut kustannukset aikavälillä 2026-2030

	2026	2027	2028	2029	2030
henkilöstö-kustannukset	- 545 000	- 1 171 000 €	- 1 510 000 €	- 1 510 000 €	-1 510 000 €
Puhtaus- ja ruokapalvelut, vaka	0	- 200 000 €	- 200 000 €	- 200 000 €	- 200 000 €
Ulkoiset vuokrat	- 43 000	- 75 000 €	-75 000 €	75 000 €	75 000 €
Poistuvat tilakustannukset	0	- 22 000 €	- 22 000 €	216 000 €	216 000 €
Yhteensä	= - 587 000 €	= - 1 468 000 €	-1 807 000 €	-2 001 000 €	-2 001 000 €
10 vuoden korjausarvio (PTS)	- 3 040 000 € nykyrakenteeseen verrattuna (ja lisäksi työväenopiston rakennuksen arvioimattomat kustannukset) (10 v. PTS -8 080 000 €)				

Taulukko 15. Vaihtoehdon 2 mukaiset arvioidut kustannukset säästöinä nykytilaan verrattuna

9 HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET

Näkökulma	Nykytila (0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Työpaikkojen määrä	Lasten määrän väheneminen johtaa ajan myötä väheneviin opetuksen ja varhaiskasvatuksen ryhmiin sekä sitä kautta hitaaseen henkilöstön vähentämiseen. Rakenteellisten muutosten puuttuessa laajempia henkilöstövaikutuksia on kasvatuksen ja opetuksen ulkopuoliseen henkilöstömäärään ja toimintaan koko kaupungin tasolla.	Varhaiskasvatuksen ja alakoulujen henkilöstömäärä vähenee merkittävästi keskittämisen vuoksi. Tukipalveluissa (kaupunkikehitys) työpaikkojen määrä laskee jonkin verran pidemmällä tähtäimellä, kun yksiköitä poistuu. Vapaa-aikapalveluissa ja taiteen perusopetuksessa osa tuntiopettajatyöstä vähenee.	Vähennykset samansuuntaisia kuin vaihtoehdossa 1, mutta laajempia. Tilojen poistuminen lisää vähennyksiä myös tukipalveluissa (kaupunkikehitys). Mahdollisia supistuksia kaupungin omaan vapaa-aikatoimen toimintaan sekä mahdollisesti taiteen perusopetuksen opetusmääriin.
Työn organisointi	Hajautettu palveluverkko → useita pieniä yksiköitä. Henkilöstö työskentelee monissa erillisissä paikoissa, mikä lisää liikkumistarvetta (opettajat, oppilashuolto, kiinteistönhoito). Tuntimäärien vähentyessä opettajien liikkuminen koulujen välillä myös lisääntyy.	Keskittäminen tuo suurempia yksiköitä. Työnjako ja sijaisjärjestelyt helpottuvat varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa. Tukipalvelut organisoituvat tehokkaammin (keittiöt, siivous). Hallinnossa johtamisrakenne selkeytyy.	Keskittäminen vielä voimakkaampaa: työn organisointi selkeytyy, mutta henkilöstön siirrot ja sopeutuminen ovat laajempia. Joissain palveluissa (nuorisotyö, työväenopisto, taiteen perusopetus) toiminta on hajallaan eri rakennuksissa.
Resurssit ja kustannukset	Henkilöstökustannuksia ei saada karsittua kasvatuksen ja opetuksen osalta riittävästi. Talouden tasapainottaminen vaatii isoja toiminnallisia muutoksia muualla sivistystoimessa sekä muilla toimialoilla. Tukipalveluissa henkilöstöresurssit hajautuvat useisiin pieniin pisteisiin. Rakennusten kunto aiheuttaa lisämenoja (kiinteistönhoito, korjaustarpeet).	Säästöjä syntyy merkittävästi henkilöstö- ja tilakustannuksissa nopealla aikataululla. Tukipalveluissa resurssit keskitetään, mikä tehostaa työtä. Vapaa-aikapalvelut tiivistyvät ja vuokrakustannukset pienenevät.	Suurimmat säästöt, mutta henkilöstön osalta pitkälti samat kuin Vaihtoehdossa 1. Vaihtoehtoon 1 nähden lisäsäästöjä Tuorilan tilakuluista. Myös kulttuuri- ja vapaa sivistystyön toimintoja supistetaan enemmän, mikä vähentää resurssitarvetta.

Työhyvinvointi ja jakaminen	Epävarmuus tulevaisuudesta kuormittaa henkilöstöä useamman vuoden. Ei saada merkittäviä taloudellisia toimia aikaan, joten YT-neuvottelut jatkuvat edelleen. Taloustilanne vaatii joka tapauksessa opetuksessa luokkakokojen kasvattamista ja ryhmien vähentämistä ja luokkakokojen kasvattaminen haastaa opetushenkilöstöä. Pienissä yksiköissä työn määrä voi olla epätasaista, sijaisjärjestelyt hankalia. Tukipalveluissa työ jakautuu moniin kohteisiin.	Usean henkilön vähentäminen vaikuttaa monen työntekijän työssäjaksamiseen negatiivisesti ja lisää epävarmuutta tulevast. Muutos kuormittaa ja tuntuu raskaalta myös jääville työntekijöille. Suuremmat yksiköt tuovat vertaistukea ja mahdollisuuden jakaa työtehtäviä tasaisemmin. Luokkakokojen kasvattaminen haastaa opetushenkilöstöä. Tukipalvelujen henkilöstö voi hyötyä keskittämisestä (selkeämpi työnjako, isommat työpisteet).	Usean henkilön vähentäminen vaikuttaa monen työntekijän työssäjaksamiseen negatiivisesti ja lisää epävarmuutta tulevast. Muutokset voivat tuntua raskaammilta (enemmän sulkemisia ja siirtoja). Pitkällä aikavälillä suuremmat ja selkeämmät yksiköt voivat tuoda ennustettavuutta ja vähentää epävarmuutta, mutta alkuvaiheessa kuormitus henkilöstölle on suurempi. Luokkakokojen kasvattaminen haastaa opetushenkilöstöä.
Työmatkat ja sijoittuminen	Työskentely jatkuu pääosin nykyisissä yksiköissä. Oppilashuollon ja tukipalveluiden henkilöstö liikkuu edelleen monien toimipisteiden välillä.	Osa henkilöstöstä siirtyy uusiin yksiköihin (esim. päiväkodit Haukkamäkeen, alakoulu Nyhkälään). Työmatkat muuttuvat joillekin pidemmiksi. Tukipalvelujen sijoittuminen yksinkertaistuu.	Muutoksia enemmän kuin vaihtoehdossa 1. Useampi yksikkö poistuu → useampien työntekijöiden sijoitus muuttuu.
Mahdollisuudet	Pienissä yksiköissä yksilöllinen työskentely korostuu, mutta kehittämisresurssit rajalliset.	Mahdollistaa taloudellisesti kestävä palveluverkon. Henkilöstölle enemmän pitkäjänteisyyttä ja turvaa jäljelle jäävissä yksiköissä. Voi vapauttaa resursseja uusien toimintamallien kehittämiseen, mutta vaatii sopeutumista isompiin muutoksiin. Tukipalveluissa mahdollisuus uusiin ratkaisuihin.	Mahdollistaa taloudellisesti kestävä palveluverkon. Henkilöstölle enemmän pitkäjänteisyyttä ja turvaa jäljelle jäävissä yksiköissä. Voi vapauttaa resursseja uusien toimintamallien kehittämiseen, mutta vaatii sopeutumista isompiin muutoksiin.

Riskit	Kustannustehottomuus, yllättävät supistukset myöhemmin ja pitkä epävarmuuden jatkuminen.	Henkilöstön sopeuttaminen voi olla raskasta, työpaikkoja vähenee nopeasti, henkilöstön hyvinvointi voi heikentyä määräaikaaisesti.	Henkilöstön sopeuttaminen voi olla raskasta, työpaikkoja vähenee nopeasti, henkilöstön hyvinvointi voi heikentyä määräaikaaisesti.
--------	--	--	--

10. VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSIEN VARAAMINEN

10.1 Vaikuttamismahdollisuudet ja lainsäädäntö

Päätettäessä kunnan palveluverkosta ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia, joita tulisi kuulla siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään asianosaisen kuulemisesta. Valmistelussa tulee sen sijaan noudatettavaksi hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asiaan osallisille. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Kun päätetään kunnan kouluverkosta, on lähtökohtaisesti kysymys asiasta, jonka ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus useiden henkilöiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, joten 41 §:ää ei voi jättää huomiotta. Osallisille henkilöille tulee varata mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä antaa tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Vaikka osalliset on hallintolaissa määritelty henkilöiksi, voidaan osallisina pitää esimerkiksi yhdistyksiä, joiden toiminta sivuaa valmisteltavana olevaa asiaa. Tällöin myös yhdistyksellä olisi mahdollisuus esittää mielipiteensä jäsenistön puolesta. (Lähde: Kuntaliitto, Päätöksentekomenetely kouluverkon muutoksissa)

10.2 Varatut vaikuttamismahdollisuudet

Kaupunginhallitus valtuutti kokouksessaan 8.9.2025 (§252) sivistysjohtajan käynnistämään palveluverkkoselvitystä koskevat kuulemiset ajalla 9.9.-30.9.2025. Kuulemisten tavoitteena oli kerätä kuntalaisten näkemyksiä ja kokemuksia ennen päätöksentekoa. Palveluverkkoselvityksen tarkoituksena on arvioida, miten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, koulujen, nuorisotyön, nuorten työpajan, työväenopiston, taiteen perusopetuksen sekä liikuntatoimen tilat, palvelut ja toiminnot tulisi järjestää tulevaisuudessa.

Kuulemisiin osallistuttiin seuraavasti:

- Kuntalaiset: 249 vastausta Webropol-lomakkeella ja 2 kirjallista vastausta kirjaston pisteeltä.

- Yleisötilaisuus: Järjestettiin Karkkilasalissa 25.9.2025. Tilaisuuden materiaali on muutettu kirjalliseksi liitteeksi osana muuta kuulemismateriaalia.
- Yhdistykset, yritykset ja muut ryhmät: 21 kirjallista lausuntoa Webropol-lomakkeen kautta sekä yhteydenottoja sähköpostitse.
- Lapset ja oppilaat: Varhaiskasvatus-, esiopetus-, perusopetus- ja lukioikäisiä lapsia ja nuoria kuultiin erilaisin tavoin mm. piirtämisen ja kyselyn avulla.
- Henkilöstö: Henkilöstöä kuultiin kirjallisesti Webropol-kyselyn sekä henkilöstöinfon kautta.
- Vaikuttajatoimielimet: Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto antoivat
- Taiteen perusopetus: Yhteinen palaveri sekä kirjallinen lausuntomahdollisuus.

Edellisten lisäksi myös lautakunnat antoivat omat lausuntonsa. Kuulemisen aineisto on sellaisenaan liitteenä päätöksenteon tukena, minkä lisäksi palveluverkkoraporttiin on koottu kuulemisista raporttiin myös erilliset koonnit. Syksyn kuulemisten yhteydessä kaupungille luovutettiin kaksi erillistä oppilaiden keräämää adressia, toinen Haukkamäestä ja toinen Tuorilasta.

10.3 Kuulemisten koonnit

10.3.1 Kuntalaiskuulemistilaisuuden yhteenveto

1. Johdanto

Tämä yhteenveto kokoa 25.9.2025 järjestetyn Karkkilan kaupungin kuntalaiskuulemistilaisuuden keskeiset sisällöt ja teemat. Tilaisuudessa käsiteltiin palveluverkkosuunnitelmaa, sen vaihtoehtoja sekä asukkaiden näkemyksiä kaupungin tulevaisuudesta. Kuulemistilaisuus oli avoin kaikille kuntalaisille, ja siihen osallistui noin 80 henkilöä. Tilaisuudessa kuultiin kaupungin viranhaltijoiden alustuksia, valtuutettujen kommentteja sekä useita kuntalaisten ja yhdistysten puheenvuoroja. Tämä raportti tiivistää keskustelun pääkohdat päätöksenteon tueksi.

2. Tilaisuuden rakenne ja osallistujat

Tilaisuuden avasi kaupunginjohtaja, ja sen puheenjohtajana toimi sivistysjohtaja. Alustusten jälkeen käytiin avoin keskustelu, jossa kuntalaiset esittivät kysymyksiä ja kommentteja palveluverkon vaihtoehtoista. Puheenvuoroissa korostuivat lasten ja nuorten hyvinvointi, palvelujen saavutettavuus, tilojen riittävyys, talouden tasapaino ja kaupungin elinvoima.

Tilaisuuteen osallistuivat kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja, valtuuston ja lautakuntien jäseniä, koulujen ja yhdistysten edustajia sekä yksittäisiä asukkaita. Kuuleminen oli osa laajempaa Karkkilan palveluverkkotyötä syksyllä 2025.

3. Kaupunginjohtajan alustus

Kaupunginjohtaja kuvasi palveluverkon kokonaisuuden taloudellisia reunaehdoja ja kaupungin tulevaisuuden näkymiä. Hän totesi, että Karkkilan kiinteistökanta on laaja, osin ikääntynyt ja ylläpito-kustannukset kasvavat nopeasti. Talousnäkökulmasta tavoitteena on löytää ratkaisu, joka turvaa palvelut ja mahdollistaa investoinnit opetuksen ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Kaupunginjohtajan puheenvuorossa korostui tarve realistisiin päätöksiin ja yhteisymmärrykseen: 'Kaikkia toiveita ei voida täyttää, mutta ratkaisulla on vaikutettava kaupungin elinvoimaan ja tulevaisuuden kestävyYTEEN.' Hän painotti myös, että henkilöstön ja kuntalaisten kuuleminen on tärkeä osa prosessia ja että lopulliset päätökset tehdään vasta perusteellisen valmistelun jälkeen.

4. Sivistysjohtajan alustus

Sivistysjohtaja esitteli kaksi valmisteltua palveluverkkovaihtoehtoa ja niiden vaikutuksia opetukseen, varhaiskasvatukseen ja vapaa-aikapalveluihin. Hän kuvasi vaihtoehtoon 1 painottuvan nykyisen verkon maltilliseen kehittämiseen ja vaihtoehtoon 2 tarkoittavan laajempaa keskittämistä ja tilojen yhdistämistä. Sivistysjohtaja korosti, että tavoitteena on turvata tilat, joissa opetuksen laatu ja turvallisuus toteutuvat.

Hän totesi, että Karkkilan koulut ja päiväkodit ovat monin paikoin toimivia, mutta osassa on sisäilma- ja kuntohaasteita. Sivistysjohtajan mukaan ratkaisut on tehtävä kokonaisuutta tarkastellen ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. 'Tämä on koko kaupungin yhteinen asia, joka vaikuttaa seuraavan 20 vuoden ajan', hän totesi.

5. Kuntalaisten ja yhdistysten puheenvuorot

Kuntalaisten puheenvuoroissa korostui toive säilyttää Karkkilan monipuolinen ja lähipalveluihin perustuva verkko. Useat puhujat vastustivat laajaa keskittämistä ja pitivät vaihtoehtoa 1 paremmin kaupungin arvoihin sopivana. Keskustelu oli aktiivista ja asiallista, ja sen sävy oli monin paikoin huolestunut mutta rakentava.

- Enemmistönäkemys: Lähikoulut, liikuntatilat ja työväenopiston tilat on säilytettävä kaupungin eri osissa. Karkkilan vahvuus on yhteisöllisyys ja palveluiden saavutettavuus.
- Vähemmistönäkemys: Joidenkin mukaan tilojen keskittäminen voisi parantaa kustannustehokkuutta.
- Kuntalaisten sitaatteja:
 - "Koulut ovat Karkkilan sydän – jos ne katoavat, katoaa elinvoima."
 - "Me haluamme, että päätöksissä kuullaan niitä, jotka tekevät työtä lasten kanssa."
 - "Ei ole järkeä purkaa toimivaa verkkoa."

6. Teemallinen sisällönanalyysi

Talous ja kestävyys

Monet puheenvuorot tunnistivat kaupungin taloudelliset realiteetit, mutta toivoivat, että säästöjä haettaisiin ensisijaisesti muualta kuin lapsiperheiden palveluista.

Vähemmistö painotti, että ilman rakenteellisia muutoksia kaupungin talous ei kestä pitkällä aikavälillä.

Esimerkki: "Taloutta on tasapainotettava, mutta ei lasten hyvinvoinnin kustannuksella."

Koulut ja varhaiskasvatus

Lähikoulut ja pienemmät yksiköt nähtiin turvallisina ja pedagogisesti toimivina. Useat korostivat, että oppilasmäärät eivät edellytä suuria koulurakennuksia.

Vähemmistö koki, että suuremmissa yksiköissä resurssit voitaisiin käyttää tehokkaammin ja opetus yhtenäistyisi.

Esimerkki: "Pieni koulu on lapselle paras koulu."

Palvelujen saavutettavuus

Kuntalaiset korostivat palvelujen saavutettavuutta ja lyhyitä etäisyyksiä. Keskittäminen lisäisi kuljetuksia ja heikentäisi arjen sujuvuutta.

Vähemmistö arvioi, että keskitetyt tilat voisivat olla nykyaikaisempia ja paremmin varusteltuja.

Esimerkki: "Jos palvelut viedään pois, ihmiset muuttavat perässä."

Liikunta ja kulttuuri

Urheiluseurojen ja kulttuuritoimijoiden edustajat varoittivat liikunta- ja harrastustilojen vähenemisestä. Niiden nähtiin olevan tärkeä osa kaupungin vetovoimaa.

Vähemmistö näki mahdollisuuden yhdistää toimintoja monitoimitiloihin, jos saavutettavuus säilyy.

Esimerkki: "Jos salit vähenevät, nuorten harrastaminen loppuu."

Työväenopisto ja elinikäinen oppiminen

Työväenopiston säilyttäminen keskustassa sai laajaa tukea. Tilojen siirtämistä Tuorilaan pidettiin epäkäytännöllisenä ja saavutettavuudeltaan heikkona.

Esimerkki: "Opiston paikka on kaupungin keskellä – sinne pitää päästä helposti."

Osallisuus ja prosessin laatu

Useat puhujat pitivät kuulemistilaisuutta hyvänä esimerkkinä avoimuudesta ja toivoivat vastaavaa jatkossa. Samalla korostettiin, että päätöksenteko on tehtävä harkiten ja vaihteittain.

Vähemmistö korosti, että päätöksentekoa ei voi loputtomiin viivyttää, vaan ratkaisut tarvitaan pian.

Esimerkki: "Tämä on tärkeä keskustelu – toivottavasti se myös vaikuttaa päätöksiin."

7. Yhteenveto ja johtopäätökset

Kuntalaiskuulemistilaisuus osoitti laajaa kiinnostusta kaupungin palveluverkkosuunnittelua kohtaan. Keskustelun sävy oli kriittinen mutta rakentava, ja sen pääviesti oli, että ratkaisut on tehtävä yhteistyössä ja pitkäjänteisesti. Suurin osa puheenvuoroista kannatti lähikoulujen ja hajautetun palveluverkon säilyttämistä. Keskittämiseen suhtauduttiin varauksella erityisesti lasten, nuorten ja ikäihmisten näkökulmasta.

Keskeiset johtopäätökset päätöksenteon tueksi:

1. Taloudelliset tavoitteet ja lapsivaikutukset on sovittava yhteen.
2. Lähikoulut ja liikuntatilat ovat Karkkilan vetovoiman perusta.
3. Työväenopisto ja kulttuuripalvelut tulee säilyttää keskustassa.
4. Päätöksenteossa on tärkeää jatkaa avointa vuoropuhelua ja kuulemista.
5. Palveluverkkoratkaisut on toteutettava vaiheittain ja realistisesti.

8. Menetelmäkuvaus

Tämä yhteenveto perustuu 25.9.2025 järjestetyn kuntalaiskuulemistilaisuuden litteroituun aineistoon. Aineisto analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Puheenvuoroista tunnistettiin toistuvia teemoja ja näkökulmia, jotka ryhmiteltiin kuuteen pääluokkaan: talous ja kestävyys, koulut ja varhaiskasvatus, palvelujen saavutettavuus, liikunta ja kulttuuri, työväenopisto ja elinikäinen oppiminen sekä osallisuus ja prosessin laatu. Raportti esittää tilaisuuden keskeiset viestit, enemmistö- ja vähemmistönäkemykset sekä suoria sitaatteja osallistujien puheenvuoroista.

10.3.2 Kuntalaisten kirjallinen palveluverkkokuuleminen

1. Johdanto

Tämä yhteenveto kokoaa kuntalaisten näkemykset Karkkilan palveluverkkokuulemisesta, johon osallistui 249 vastaajaa syksyllä 2025. Kyselyssä kartoitettiin kokemuksia nykyisestä palveluverkosta sekä mielipiteitä kahdesta vaihtoehtoisesta palveluverkkoratkaisusta. Raportti on laadittu päätöksenteon tueksi ja se tarjoaa kokonais kuvan kuntalaisten arvioista, huolenaiheista ja kehittämisehdotuksista.

2. Vastaajien taustatiedot

- 98 % vastaajista asuu Karkkilassa.
- 64 %:lla on lapsi Karkkilan päiväkodissa, esiopetuksessa tai koulussa.
- Ikäjakuma painottuu 30–49-vuotiaisiin (65 % vastaajista).
- 65 % vastaajista on naisia.
- Eniten vastauksia saatiin keskustan (23 %), Vattolan (17 %), Tuorilan (16 %) ja Haukkamäen (12 %) alueilta.

3. Nykytilan arvio

Enemmistö vastaajista kokee nykyisen palveluverkon toimivaksi ja turvalliseksi. Varhaiskasvatus ja perusopetus saivat hyvät arvosanat, ja kolmen alakoulun mallia pidetään lapsiperheiden arkea tukevana sekä kaupungin vetovoimaa vahvistavana.

Korkeimmat arvosanat:

- Lukio ja yläkoulu 4.4/5
- Perusopetus 4.2/5
- Varhaiskasvatus 3.9/5

Heikoimmat arviot:

- Nuorisotila 3.2/5
- Nuorten työpaja 3.3/5

Avoimissa kommenteissa enemmistö (noin 80 %) korosti, että nykyinen kolmen koulun malli toimii hyvin ja tukee lasten oppimista sekä perheiden arkea. Vähemmistö (noin 10 %) arvioi, että kouluverkkoa olisi syytä tiivistää taloudellisista syistä. Esimerkki kuntalaispalautteesta: ”Pienet koulut ovat Karkkilan vahvuus – ne tekevät arjesta sujuvaa ja turvallista.”

4. Vaihtoehto 1 – Keskittämismalli

Ensimmäinen keskittämisvaihtoehto sai vastaajilta selvästi kielteisen vastaanoton (keskiarvo 2.1/5). Enemmistö (noin 60 %) oli täysin eri mieltä väitteen kanssa, että malli toimisi Karkkilan oloissa. Vastaajat kokivat, että malli heikentäisi lasten hyvinvointia ja lisäisi liikenne- ja turvallisuusriskejä.

- Enemmistönäkemys: Keskittäminen ei tuo todellisia säästöjä ja heikentää kaupungin veto-voimaa.
- Vähemmistönäkemys: Keskittämisellä voitaisiin pitkällä aikavälillä hillitä kustannuksia ja parantaa tilojen käyttöastetta.
- Kuntalaislainaus: ”Emme tarvitse suurempia kouluja – tarvitsemme toimivat, turvalliset ja lähellä olevat yksiköt.”

5. Vaihtoehto 2 – Laajempi keskittämisratkaisu

Toinen vaihtoehto sai vielä heikomman vastaanoton (keskiarvo 1.9/5). Yli 70 % vastaajista arvioi sen heikentävän kaupungin elinvoimaa, ja suurin osa piti mallia epärealistisenä. Huoli kohdistui erityisesti liikuntatilojen vähenemiseen ja lasten harrastusmahdollisuuksien kaventumiseen.

- Enemmistönäkemys: Malli vie palvelut kauemmas käyttäjistä ja heikentää arjen sujuvuutta.
- Vähemmistönäkemys: Ratkaisu voisi mahdollistaa nykyaikaiset ja energiatehokkaat tilat keskitetysti.
- Kuntalaislainaus: ”Jos kouluja ja päiväkoteja keskitetään liikaa, katoaa koko Karkkilan luonne.”

6. Teemallinen sisällönanalyysi

Lähikoulut ja yhteisöllisyys

Enemmistö (noin 80 %) korostaa lähikoulujen säilyttämisen tärkeyttä. Pienet koulut nähdään lasten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja muuttovoiton kannalta ratkaisevina.

Vähemmistö (noin 10 %) ehdottaa, että koulut voisi keskittää paremmin varusteltuihin tiloihin, mikäli kuljetusjärjestelyt turvataan.

Esimerkki: "Karkkilan vetovoima perustuu juuri siihen, että palvelut ovat lähellä."

Kuntatalous ja resurssit

Taloustilanteen haasteet tunnustetaan laajalti, mutta enemmistö kyseenalaistaa keskittämisen tuomat säästöt.

Vähemmistö (noin 15 %) näkee, että pidemmällä aikavälillä suuret yksiköt voisivat vähentää kiinteistökuoja.

Esimerkki: "Säästöjä voi etsiä hallinnosta, ei lasten palveluista."

Turvallisuus ja lasten hyvinvointi

Turvallisuuteen ja koulun kokoon liittyvät huolet toistuivat usein. Enemmistö arvioi, että suuret yksiköt lisäävät turvattomuutta ja kiusaamisriskiä.

Vähemmistö katsoo, että isommissa yksiköissä voidaan järjestää monipuolisempaa opetusta.

Esimerkki: "Pienessä koulussa jokainen lapsi tunnetaan."

Tilojen monikäyttöisyys ja kehittäminen

Enemmistö ehdottaa nykyisten koulu- ja päiväkotitilojen monipuolisempaa käyttöä eri ikäryhmille ja järjestöille.

Vähemmistö ehdottaa uusien rakennusten yhdistämistä usean palvelun keskuksiksi.

Esimerkki: "Tilat voisi jakaa iltaisin harrastustoiminnalle."

Tilojen monikäyttöisyys ei merkitse vain kustannustehokkuutta, vaan asukaslähtöistä palvelujen saavutettavuutta ja yhteisöllisyyttä.

Palautteiden mukaan nykyinen tilakanta riittää, jos sen käyttöä tehostetaan: koulut, päiväkodit ja liikuntapaikat voivat toimia koko päivän, eri käyttäjäryhmien tarpeisiin. Tämä tulkinta tukee kunta-laisten laajaa näkemystä siitä, että uusia rakennuksia ei tarvita, vaan olemassa olevien tilojen käytön suunnittelu on avainratkaisu.

Työväenopisto ja taidekoulut

Enemmistö toivoo, että työväenopisto ja taidekoulut säilyvät keskustassa saavutettavuuden vuoksi.

Vähemmistö ehdottaa niiden sijoittamista koulukiinteistöihin kustannusten vähentämiseksi.

Esimerkki: "Opisto kuuluu keskelle kaupunkia – sinne pitää päästä jalan."

Liikuntatilat ja harrastusmahdollisuudet

Lähes kaikki vastaajat korostivat liikuntatilojen riittävyyden merkitystä. Enemmistö vastustaa niiden vähentämistä.

Vähemmistö näkee, että tehokkaampi tilankäyttö voisi mahdollistaa yhteisiä monitoimitiloja.

Esimerkki: "Kaikki salit ovat nytkin täynnä – ei niitä voi vähentää."

7. Yhteenveto ja johtopäätökset

Karkkilalaiset pitävät nykyistä palveluverkkoa toimivana ja arkea tukevana. Keskittämiseen perustuvat vaihtoehdot herättivät laajaa vastustusta. Kuntalaiset toivovat, että päätöksenteossa painotetaan lasten hyvinvointia, lähipalveluita ja kaupungin vetovoimaa. Talouden tasapainottaminen nähdään tärkeänä, mutta ei lasten palveluiden kustannuksella.

Keskeiset johtopäätökset:

1. Nykytilan kehittäminen on kuntalaisten enemmistön toive.
2. Tilojen monikäyttöisyyttä ja yhteiskäyttöä kannattaa lisätä.
3. Keskittämismalleja tulee arvioida uudelleen ja täydentää kolmannella vaihtoehdolla.
4. Päätösten vaikutukset lasten hyvinvointiin ja kaupungin elinvoimaan on arvioitava kokonaisuutena.

8. Menetelmäkuvaus

Avoimet vastaukset (n=450) analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Vastauksista tunnistettiin toistuvia aiheita ja teemoja, jotka ryhmiteltiin kuuteen pääluokkaan: lähikoulut, kuntatalous, turvallisuus ja hyvinvointi, tilojen monikäyttöisyys, työväenopisto ja taidekoulut, sekä liikuntatilat. Jokaisen teeman sisällä tarkasteltiin enemmistö- ja vähemmistönäkemyksiä. Lisäksi poimittiin edustavia sitaatteja havainnollistamaan kuntalaisten näkemyksiä. Menetelmän tavoitteena oli tuottaa läpinäkyvä, moninäkökulmainen ja poliittisesti päätöksenteon tueksi soveltuva kokonaiskuva kuntalaisten mielipiteistä.

10.3.3 varhaiskasvatusikäisten kuuleminen

1. Unelmien päiväkot

Lasten piirustuksissa ja kertomuksissa toistuivat ilon, leikin ja mielikuvituksen teemat. Unelmien päiväkot on värikäs ja monipuolinen paikka, jossa on paljon leluja, tuttuja aikuisia ja kavereita.

- Useimmin mainittuja asioita olivat keinut, liukumäet, trampoliinit, karusellit ja kiipeilytelineet.
- Lapset toivoivat isoa pihaa, uima-allasta, vesileikkejä ja eläimiä.
- Rakennus saisi olla monikerroksinen, värikäs ja valoisa, jossa on liikuntasali, ruokala ja oma luokka.
- Mielikuvituksellisia ideoita olivat mm. auton muotoinen päiväkot, robotti joka keittää ruokaa ja salaisia käytäviä.
- Useat lapset mainitsivat, että unelmien päiväkot olisi samanlainen kuin nykyinen – mutta vielä hauskempi ja värikkäämpi.

2. Mikä omassa päiväkodissa on kivointa

Lapset nostivat vahvasti esiin ystäväyden ja leikin merkityksen. Päiväkot koetaan iloisena ja turvallisenä paikkana, jossa saa leikkiä ja oppia yhdessä.

- Kaverit ja leikkiminen mainittiin lähes kaikissa vastauksissa.
- Ulkoilu, liikuntasali, kiipeilytelineet ja keinut ovat tärkeitä.
- Aikuiset kuvattiin kivoiksi ja kannustaviksi.
- Ruoka ja ruokailu koettiin myönteisinä – erityisesti, kun saa itse ottaa ruokaa.
- Luovat ja liikunnalliset hetket, kuten askartelu, maalaaminen, muovailu, laulaminen ja retket, lisäävät viihtyvyyttä.

3. Mikä on tylsintä tai mitä parantaisit

Lasten näkökulmasta päiväkodin arki on pääosin mukavaa, mutta joitakin kehitystoiveita esitettiin. Toistuvimmat tylsät asiat liittyivät lepoaikaan ja tehtäviin.

- Tylsimmiksi koettiin lepoaika, tehtävät, pukeutuminen ja lelujen siivoaminen.
- Joitakin harmitti kiusaaminen tai kavereiden huonot välit.
- Parannusehdotuksia olivat isompi piha, enemmän leluja, varjoa pihalle, uusia kiipeilytelineitä ja herkkupäiviä.
- Monet lapset sanoivat, ettei parannettavaa juuri ole – päiväkot on jo hyvä ja kiva paikka.

Yhteenveto

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten näkemykset korostavat yhteisöllisyyttä, leikin ja liikunnan merkitystä sekä turvallista ja iloista ilmapiiriä. Päiväkodit koetaan pääosin viihtyisiksi ja rakkaiksi paikoiksi, joissa pienetkin parannukset liittyvät leikin lisäämiseen ja arjen ilon vahvistamiseen.

Yhteenvetolaatikko

- Vastaajat: 6 yksikköä (Haukkamäen, Nyhkälän, Toivikkeen, Högforsin ja Tuorilan päiväkodit sekä perhepäivähoito)
- Unelmien päiväkotit: Iloinen, värikäs ja monipuolinen paikka, jossa on paljon leikkivälineitä, tuttuja aikuisia ja eläimiä.
- Parasta päiväkodissa: Kaverit, leikkiminen, ulkoilu, liikunta ja hyvä ruoka. Päiväkotit koetaan turvallisiksi ja hauskaksi.
- Parannettavaa: Enemmän leikkiaikaa ja leikkivälineitä, isompi piha, varjoa ja yhteisöllisyyden vahvistamista.

10.3.4 luokkien 1-2 kuuleminen

Tämä kooste kokoaa yhteen alakoulun 1.–2. luokkien kyselyn tulokset. Kyselyyn vastasi kymmenen ryhmää: Nyhkälän koulu (8), Haukkamäen koulu (1) ja Tuorilan koulu (1). Kooste on laadittu samaan muotoon kuin muut syksyn 2025 palveluverkkokuulemisten yhteenvedot.

1. Unelmien koulu

Oppilaiden piirustuksissa ja keskusteluissa korostuivat iloinen ja turvallinen ilmapiiri, yhteisöllisyys ja mielikuvitus. Unelmien koulu on iso, värikäs ja viihtyisä paikka, jossa on paljon tekemistä ja kaveriteita.

- Iso piha (23 mainintaa), metsä (20) ja runsaasti leikkivälineitä kuten keinut (16), kiipeilyteelineet (18), urheilukenttä (18) ja trampoliinit (5) olivat yleisiä toiveita.
- Toivottiin myös eläimiä, kukkia ja omenapuita sekä keppihevostalli.
- Rakennus saisi olla iso, monikerroksinen ja värikäs, jossa on liikuntasali, isot luokat, tauluja, mattoja ja joulukuusi.
- Teknologia mainittiin usein: läppärit, iPadit, valkotaulut ja kuulosuojaimet.
- Mielikuvituksellisia ideoita olivat muun muassa koulu, jossa sataa taivaalta karkkia ja rahaa, koulukissa ja koulukoira, sekä koulu, joka on kissan muotoinen tai toimii linnassa.

2. Mikä omassa koulussa on kivointa

Vastauksissa korostui vahvasti yhteisöllisyys ja hyvä ilmapiiri. Oppilaat pitävät koulua turvallisena ja ystävällisenä paikkana, jossa on mukava oppia ja leikkiä.

- Kaverit ja yhdessäolo olivat tärkeimpiä asioita: 'kaikki tuntee kaikki' ja 'ei kiusata'.
- Turvallinen olo, lyhyt koulumatka ja tutut opettajat mainittiin useasti.
- Oppiaineista erityisesti liikunta, käsityö, musiikki, kuvataide ja matematiikka olivat suosittuja.
- Välitunnit ja ulkoleikit, kuten pallopelit ja leikit koulun metsässä, olivat tärkeitä.
- Ruoka, tabletit, kirjojen lukeminen ja askartelu lisäsivät viihtyvyyttä.
- Useat oppilaat totesivat, että koulussa 'kaikki on kivaa'.

3. Mikä on tylsintä tai mitä parantaisit

Monilla luokilla ei noussut esiin merkittävästi tylsiä asioita, mutta joitakin kehittämistoiveita mainittiin. Oppilaiden mielestä koulu on pääosin mukava ja viihtyisä paikka.

- Tylsiksi asioiksi mainittiin meteli käytävillä, keinuun jonottaminen, lyhyt ruoka-aika ja aikainen herääminen.
- Toivottiin lisää keinoja ja leikkivälineitä, isompaa pihaa ja enemmän katoksia sateelle.
- Oppitunneista toivottiin lyhyempiä ja välitunneista pidempiä.
- Kaivattiin myös enemmän liikuntaa, musiikkia ja käsitöitä.
- Toiveina olivat myös herkkupäivät, pehmoeläinten tuonti kouluun, viihtyisämmät tilat ja retkiä.
- Joissakin vastauksissa toivottiin, että vanhemmat voisivat vierailla koulussa kahvilla tai juttelemassa.

Yhteenveto

1.–2.-luokkalaisten vastauksissa korostuvat yhteisöllisyys, turvallisuus ja ilo. Oppilaat viihtyvät kouluissaan ja kokevat ne hauskoina ja ystävällisinä paikkoina, joissa oppiminen ja leikki ovat tasapainossa. Unelmien kouluissa yhdistyvät liikkuminen, luonto ja mielikuvitus. Kehittämisehdotukset kohdistuvat lähinnä pihaympäristön parantamiseen, leikin ja liikunnan lisäämiseen sekä kouluarjen joustavuuteen.

Yhteenvetolaatikko

- Vastaajat: 10 ryhmää (Nyhkälän, Haukkamäen ja Tuorilan koulut)
- Unelmien koulu: Iso, värikäs ja turvallinen paikka, jossa on paljon leikkivälineitä, teknologiaa ja kavereita.
- Parasta koulussa: Kaverit, liikunta, ulkoleikit, hyvä ruoka, luovat aineet ja mukavat opettajat.
- Parannettavaa: Lisää leikkivälineitä ja liikuntaa, isompi piha, pidemmät välitunnit, lyhyemmät tunnit ja enemmän retkiä.

10.3.5 luokkien 3-6 kuuleminen

1. Johdanto

Tämä yhteenveto kokoaa Karkkilan alakoulujen 3.–6.-luokkalaisten vastaukset palveluverkkokyselystä. Kyselyyn vastasi 297 oppilasta Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluista syksyllä 2025. Tavoitteena oli saada lasten oma ääni kuuluviin koulujen tulevaisuutta koskevassa keskustelussa. Kyselyssä selvitettiin, mikä omassa koulussa on parasta, mitä siinä tulisi parantaa ja miten oppilaat näkevät mahdollisen koulukesittämisen vaikutukset.

2. Vastaajien taustatiedot

- Vastauksia yhteensä: 297
- Koulujakauma: Nyhkälä 66 %, Haukkamäki 20 %, Tuorila 14 %
- Luokka-asteet: 3. luokka 14 %, 4. luokka 27 %, 5. luokka 21 %, 6. luokka 25 %, yhdysluokat 13 %

3. Mikä omassa koulussa on parasta

Valtaosa vastauksista korostaa kavereita, opettajia ja turvallista ilmapiiriä. Oppilaat kuvaavat koulujaan kivoiksi, rauhallisiksi ja yhteisöllisiksi paikoiksi, joissa kaikki tuntevat toisensa.

- Enemmistönäkemys: Pienet koulut koetaan turvallisiksi ja kodikkaiksi – niissä on hyvä ilmapiiri, hyvät opettajat ja rauhallinen oppimisympäristö.
- Vähemmistönäkemys: Osa arvostaa isompaa koulua, jossa on enemmän kavereita ja harrastusmahdollisuuksia.
- Oppilassitaatteja:
 - ”Haukkamäen koulu on rauhallinen ja turvallinen, tänne on lyhyt matka.”
 - ”Kaikki tuntee kaikki, täällä ei kiusata.”
 - ”Nyhkälän koulussa on iso liikuntasali ja paljon kavereita.”

4. Mitä koulussa tulisi parantaa

Suurin osa oppilaista on tyytyväisiä kouluunsa sellaisenaan. Yleisimmin mainitut parannuskohteet liittyvät kouluruokaan, kiusaamisen ehkäisyyn, välituntivälineisiin ja työrauhaan.

- Enemmistönäkemys: Koulut ovat jo nyt hyviä paikkoja, mutta ruokaa, pihan välineitä ja siisteyttä voisi parantaa.
- Vähemmistönäkemys: Joidenkin mielestä luokkia voisi suurentaa ja lisätä liikuntaa.
- Oppilassitaatteja:
 - ”Ei mitään, koulu on täydellinen näin.”
 - ”Vessat voisi siivota useammin.”
 - ”Lisää palloja ja kiipeilytelineitä välitunnille.”

5. Mitä hyvää olisi siinä, jos olisi vain yksi alakoulu (Nyhkälä)

Oppilaat löysivät yksittäisiä myönteisiä puolia koulukeskittämisestä, kuten mahdollisuuden saada enemmän kavereita ja tutustua uusiin oppilaisiin. Kuitenkin suurin osa suhtautui ajatukseen kriittisesti tai torjuvasti.

- Enemmistönäkemys: Yhteen kouluun keskittäminen ei ole hyvä ajatus – se tekisi koulusta liian ison, ahdistavan ja meluisan.
- Vähemmistönäkemys: Osa näkee mahdollisuutena saada enemmän ystäviä ja uusia kokemuksia.
- Oppilassitaatteja:
 - ”Ei mitään hyvää, ei järkeä että kaikki olisi samassa koulussa.”
 - ”Olisi enemmän kavereita.”
 - ”En halua mennä isoon kouluun, siellä olisi liikaa ihmisiä ja meteliä.”

6. Mitä huonoa olisi siinä, jos olisi vain yksi alakoulu

Oppilaiden palautteessa toistui vahva huoli liian suurista ryhmistä, kiusaamisesta ja turvallisuuden vähenemisestä. Useat mainitsivat myös koulumatkojen pitenemisen ja oman koulun menettämisen pelon.

- Enemmistönäkymys: Isossa koulussa olisi liikaa ihmisiä, melua ja kiusaamista, eikä kaikki mahtuisi luokkiin. Koulumatkat pitenisivät ja oma tuttu koulu koettaisiin menetettävän.
- Vähemmistönäkymys: Pieni osa arvioi, että suuremmassa koulussa olisi enemmän kavereita ja monipuolisempia tiloja.
- Oppilassitaatteja:
 - ”Nyhkälässä olisi ahdasta ja paljon kiusaamista.”
 - ”Pienissä kouluissa oppii paremmin ja tuntee kaikki.”
 - ”Tämä on meidän rakas koulu, sitä ei saa lopettaa.”

7. Teemallinen sisällönanalyysi

Turvallisuus ja ilmapiiri

Enemmistö kokee oman koulun turvalliseksi, tutuksi ja rauhalliseksi. Pienet koulut tuovat turvaa ja ehkäisevät kiusaamista.

Vähemmistö arvioi, että suurempi koulu voisi tuoda enemmän valvontaa ja tukea oppilaille.

Esimerkki: ”Pienessä koulussa tuntee kaikki ja on turvallinen olo.”

Yhteisöllisyys ja kaverisuhteet

Oppilaiden suurin ilonaihe ovat kaverit ja hyvä yhteishenki. Haukkamäki ja Tuorila saavat kiitosta siitä, että kaikki tuntevat toisensa.

Vähemmistö painottaa, että isossa koulussa voisi saada enemmän uusia kavereita.

Esimerkki: ”Kaikki tuntee kaikki, täällä ei kiusata.”

Koulumatkat ja saavutettavuus

Monet mainitsevat lyhyen koulumatkan ja lähellä olevan koulun turvallisuuden tärkeänä.

Vähemmistö kokee, ettei koulumatkan piteneminen haittaisi, jos koulu olisi muuten hyvä.

Esimerkki: ”Tänne on lyhyt ja turvallinen matka.”

Kiusaaminen ja työrauha

Kiusaaminen mainitaan yleisimpänä huolena, jos koulut yhdistettäisiin. Pienissä kouluissa sitä pidetään vähäisenä.

Vähemmistö uskoo, että kiusaamista voisi ehkäistä paremmilla säännöillä ja valvonnalla myös isossa koulussa.

Esimerkki: "Meillä ei kiusata, mutta isossa koulussa varmaan kiusattaisiin."

Koulujen koko ja oppimisrauha

Suurin osa pitää pientä koulua oppimisen ja rauhan kannalta parempana. Pienissä kouluissa saa enemmän apua ja opettajat tunnetaan.

Vähemmistö kokee, että isommassa koulussa olisi enemmän toimintaa ja mahdollisuuksia.

Esimerkki: "Pienessä koulussa saa paremmin apua ja oppii rauhassa."

Tilat ja pihat

Oppilaat arvostavat isoja pihvoja ja mahdollisuutta leikkiä ulkona. Parannustoiveita esitettiin pihalaitteiden kuntoon ja monipuolisuuteen.

Vähemmistö ehdotti sisätilojen uudistamista ja isompaa liikuntasalia.

Esimerkki: "Iso piha ja paljon keinoja on parasta."

8. Yhteenveto ja johtopäätökset

Karkkilan 3.–6.-luokkalaisten vastauksissa korostuu vahva kiintymys omaan kouluun ja lähiympäristöön. Oppilaat kokevat pienet koulut turvallisina, yhteisöllisinä ja oppimiselle hyvinä ympäristöinä. Keskittämisajatuksen suhtaudutaan pääosin kielteisesti: suurta koulua pidetään pelottavana, meluisana ja kiusaamista lisäävänä. Oppilaat toivovat, että päätöksenteossa kuunnellaan lasten ääntä ja säilytetään lähikoulut.

Keskeiset johtopäätökset päätöksenteon tueksi:

1. Pienet koulut tukevat oppilaiden hyvinvointia ja oppimisrauhaa.
2. Yhden koulun malli koetaan turvattomaksi ja vieraaksi.
3. Oppilaat toivovat, että heidän mielipiteensä otetaan aidosti huomioon palveluverkkopäätöksiä tehtäessä.
4. Tilojen ja pihojen kehittäminen on tärkeää.

9. Menetelmäkuvaus

Kysely toteutettiin kirjallisesti alakoulujen 3.–6.-luokkien oppilaille (n=297). Vastaukset analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Avoimista vastauksista tunnistettiin keskeiset teemat: turvallisuus, yhteisöllisyys, koulumatkat, kiusaaminen, koulun koko ja tilojen kehittäminen. Analyysissä erotettiin enemmistö- ja vähemmistönäkemykset, ja raporttiin sisällytettiin lasten omia sitaatteja heidän kokemustensa havainnollistamiseksi. Tavoitteena on tuoda lasten ääni näkyväksi ja tarjota päätöksenteolle ymmärrettävä kuva siitä, miten koulurakenteet koetaan oppilaiden arjessa.

10.3.6 yläkoulun ja lukion kuuleminen

1. Johdanto

Tämä yhteenvedo kokoaa Karkkilan yläkoulun ja lukion opiskelijoiden näkemykset kaupungin palveluverkkosuunnitelmista. Kyselyyn vastasi yhteensä 235 nuorta. Tavoitteena oli selvittää, miten yläkoululaiset ja lukiolaiset kokevat nykyisen palveluverkon toimivuuden, vapaa-ajan palvelut sekä kahden suunnitellun vaihtoehdon vaikutukset omien palveluidensa, koulunkäynnin ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

2. Vastaajien taustatiedot

- Vastaajia yhteensä: 235
- Yläkoululaisia 212 (7.–9. luokat) ja lukiolaisia 23.
- Sukupuolijakauma: 47 % naisia, 45 % miehiä, 2 % muita, 6 % ei halunnut kertoa.
- 94 % vastaajista asuu Karkkilassa.
- Suurin osa (85 %) piti yläkoulua ja (39 %) lukiota itselleen tärkeimpinä palveluina Karkkilan sivistystoimessa.

3. Nykytilan arvio

Nuoret arvioivat nykyisen palveluverkon toimivan hyvin. Kaikki palvelut saivat keskimäärin hyvät arviot (4,2–4,7 asteikolla 1–5). Erityisen hyvin koettiin toimiviksi lukio, yläkoulu, työväenopisto ja taidekoulut. Myös nuorisotila ja liikuntapaikat arvioitiin helposti saavutettaviksi ja turvallisiksi käyttää.

- Enemmistönäkemys: Palvelut ovat helposti saavutettavissa, koulumatkat ovat lyhyitä ja vapaa-ajan palveluita pidetään monipuolisina.
- Vähemmistönäkemys: Osa kokee nuorisotilan tai harrastuspaikat rajallisiksi tai liian kaukana asuinalueestaan.
- Nuorten sitaatteja:
 - ”Täällä on turvallista ja koulu toimii hyvin.”
 - ”Kaikki on lähellä ja liikkuminen helppoa.”
 - ”Nuorisotilassa voisi olla enemmän tekemistä.”

4. Vaihtoehto 1 – Nuorten näkemykset ja vaikutukset

Ensimmäinen vaihtoehto arvioitiin nuorten keskuudessa selvästi myönteisemmäksi kuin vaihtoehto 2. 62 % vastaajista piti vaihtoehtoa 1 parempana nuorten näkökulmasta. Arviot olivat kautta linjan korkeammat (keskiarvot 4,0–4,3) erityisesti saavutettavuuden, turvallisuuden ja harrastusmahdollisuuksien osalta.

- Enemmistönäkemys: Vaihtoehto 1 tukee nuorten arkea ja harrastusmahdollisuuksia. Palvelut säilyvät lähellä ja koulujen yhteishenki pysyy vahvana.
- Vähemmistönäkemys: Osa kokee, että tilojen keskittäminen voisi helpottaa yhteistyötä ja yhtenäisiä tapahtumia.

- Nuorten sitaatteja:
 - ”Nyhkälä on hyvä koulu, mutta ei liian iso.”
 - ”Liikuntapaikkoja pitää olla useammassa paikassa, ettei kaikki joudu samaan.”
 - ”Tämä vaihtoehto pitää kaupungin elossa.”

5. Vaihtoehto 2 – Nuorten näkemykset ja vaikutukset

Toinen vaihtoehto sai nuorilta huomattavasti kriittisempiä arvioita. Vain 24 % piti sitä parempana vaihtoehtona. Keskiarvot laskivat useimmissa palveluissa noin 3,2–3,3: etenkin saavutettavuus ja viihtyisyys koettiin heikompina. Yli kolmannes vastaajista arvioi, että vaihtoehto 2 heikentäisi palveluiden turvallisuutta ja harrastusmahdollisuuksia.

- Enemmistönäkemys: Yhteen paikkaan keskitetty malli lisäisi ruuhkaa ja heikentäisi viihtyvyyttä. Nuoret pelkäävät koulumatkojen pitenemistä ja tilojen ahtautta.
- Vähemmistönäkemys: Osa lukiolaisista pitää isompia yksiköitä mahdollisuutena nykyaikaisiin tiloihin ja uusiin kavereihin.
- Nuorten sitaatteja:
 - ”Liian iso koulu ei tunnu turvalliselta.”
 - ”Tulisi liikaa meteliä ja liikkumista.”
 - ”Pienemmissä kouluissa on parempi fiilis.”

6. Teemallinen sisällönanalyysi

Turvallisuus ja viihtyvyys

Nuoret kokevat nykyiset koulut ja vapaa-ajan tilat turvallisiksi ja sopivan kokoisiksi. Suuret keskitetyt koulut herättävät huolta melusta ja kiusaamisesta.

Vähemmistö uskoo, että uudet tilat voisivat olla teknisesti nykyaikaisia ja houkuttelevia.

Esimerkki: ”Pieni koulu on turvallisempi ja siellä on rauhallisempaa.”

Saavutettavuus ja koulumatkat

Enemmistö arvostaa lyhyitä koulumatkoja ja palveluiden saavutettavuutta eri puolilla kaupunkia. Yhteen paikkaan siirtäminen lisäisi pitkiä koulumatkoja ja kulkemisen vaikeuksia.

Vähemmistö ei pidä pidempiä matkoja ongelmana, jos kuljetus on toimiva.

Esimerkki: ”Täällä kaikki on lähellä, ei tarvi kulkea bussilla.”

Tilat ja ympäristö

Oppilaat pitävät nykyisiä kouluja ja liikuntatiloja toimivina ja viihtyisinä. Keskittämisen pelätään johtavan ahtaisiin ja meluisiin tiloihin.

Vähemmistö toivoo nykyaikaisempia, monikäyttöisiä oppimisympäristöjä.

Esimerkki: "Tilat on ihan hyvät, mutta ei tarvii isompaa."

Yhteisöllisyys ja koulun ilmapiiri

Koulun yhteishenki ja kaverisuhteet ovat nuorille tärkeitä. Pienissä kouluissa kaikki tuntevat toisensa ja ilmapiiri koetaan hyväksi.

Vähemmistö uskoo, että isompi koulu voisi tuoda uusia kavereita ja monipuolisempaa toimintaa.

Esimerkki: "Kaikki tuntee kaikki, se on parasta."

Vapaa-aika ja harrastukset

Harrastusmahdollisuudet koetaan pääosin hyvinä, mutta nuoret toivovat lisää ilta- ja viikonloppu-toimintaa. Keskittämisen pelätään vähentävän liikuntapaikkoja.

Vähemmistö näkee, että keskittäminen voisi tuoda enemmän tapahtumia ja tilaisuuksia.

Esimerkki: "Liikuntasalit pitää säilyttää kaikissa kouluissa."

Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Nuoret korostavat, että kaikilla pitää olla yhtä hyvät mahdollisuudet koulunkäyntiin ja harrastuksiin asuinalueesta riippumatta.

Vähemmistö painottaa, että uudet tilat voisivat tasata eroja koulujen välillä.

Esimerkki: "Kaikilla pitää olla yhtä hyvät mahdollisuudet, ei vaan keskustassa asuvilla."

7. Yhteenveto ja johtopäätökset

Yläkoululaisten ja lukiolaisten vastauksissa näkyy vahva tyytyväisyys nykyiseen palveluverkkoon. Nuoret arvostavat turvallisuutta, tuttuutta ja lyhyitä etäisyyksiä. Keskittämistä pidetään riskinä erityisesti viihtyvyyden, turvallisuuden ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Selkeä enemmistö (62 %) kannattaa vaihtoehtoa 1 tai nykytilan säilyttämistä.

Keskeiset johtopäätökset päätöksenteon tueksi:

1. Nykyinen verkko ja vaihtoehto 1 koetaan toimiviksi ja turvallisiksi.
2. Keskittäminen heikentäisi yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja saavutettavuutta.
3. Nuoret toivovat, että heidän mielipiteensä otetaan huomioon päätöksenteossa.
4. Vapaa-ajan palvelujen ja liikuntatilojen saavutettavuus on nuorille yhtä tärkeää kuin koulun sijainti.

8. Menetelmäkuvaus

Kysely toteutettiin Karkkilan yläkoulun ja lukion oppilaille syksyllä 2025. Vastaajia oli yhteensä 235. Aineisto koostuu sekä määrällisistä arvioista että avoimista kommenteista. Avoimet vastaukset analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Teemat ryhmiteltiin kuuteen pääluokkaan:

turvallisuus ja viihtyvyys, saavutettavuus ja koulumatkat, tilat ja ympäristö, yhteisöllisyys ja ilmapiiri, vapaa-aika ja harrastukset sekä yhdenvertaisuus ja osallisuus. Raportti esittää enemmistö- ja vähemmistönäkemykset ja nostaa esiin nuorten omia kommentteja havainnollistamaan tuloksia.

10.3.7 henkilöstön kuuleminen

1. Johdanto

Tämä yhteenveto kokoaa Karkkilan kaupungin henkilöstön näkemyksiä palveluverkkosuunnittelusta. Kyselyyn vastasi työntekijöitä varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, lukiosta, vapaa-ai-
kapalveluista sekä tukipalveluista. Raportti tiivistää henkilöstön arviot nykyisestä tilanteesta sekä kahdesta valmistelussa olleesta palveluverkkovaihtoehdosta. Kooste on suunnattu päätöksenteon tueksi ja nostaa esiin henkilöstön keskeiset havainnot, huolenaiheet ja kehittämisehdotukset.

2. Vastaajien taustatiedot

- Kyselyyn osallistui yhteensä 138 työntekijää.
- Suurin vastaajaryhmä oli opetus- ja kasvatustoimesta (noin 70 %), mutta mukana oli myös varhaiskasvatuksen, vapaa-ajan ja hallinnon työntekijöitä.
- Noin 80 % vastaajista on työskennellyt Karkkilassa yli viisi vuotta.
- Avoimiin kysymyksiin annettiin lähes 300 kommenttia, mikä kertoo vahvasta sitoutumisesta ja halusta vaikuttaa kaupungin tulevaisuuteen.

3. Nykytilan arvio

Kyselyyn vastaneesta henkilöstöstä suurin osa kokee, että nykyinen palveluverkko on toimiva ja tukee sekä lasten hyvinvointia että työn sujuvuutta. Erityisesti koulut ja päiväkodit nähdään turvalisina ja yhteisöllisinä työympäristöinä, joissa henkilöstö tuntee lapset ja perheet hyvin.

- Enemmistönäkemys: Nykytilanne mahdollistaa laadukasta kasvatusta ja opetusta. Pienemmät yksiköt tukevat yhteistyötä ja työrauhaa.
- Vähemmistönäkemys: Osassa yksiköitä tilat ovat ahtaita ja peruskorjaustarpeet kasvavat.
- Henkilöstön sitaatteja:
 - ”Pieni koulu on turvallinen ja yhteisöllinen sekä lapsille että työntekijöille.”
 - ”Yhteistyö toimii ja henkilökunta tuntee oppilaat ja perheet.”
 - ”Tiloja pitäisi peruskorjata, mutta muuten nykyinen rakenne toimii.”

4. Vaihtoehto 1 – Henkilöstön näkemykset ja vaikutukset

Ensimmäinen vaihtoehto herätti henkilöstössä laajaa huolta erityisesti työn sujuvuudesta ja lasten hyvinvoinnista. Useat työntekijät arvioivat, että suuret yksiköt heikentäisivät työrauhaa ja lisäisivät henkilöstön kuormitusta.

- Enemmistönäkemys: Keskittäminen kasvattaisi ryhmäkokoja ja heikentäisi yhteisöllisyyttä. Työyhteisön tuki vähenisi ja henkilöstön jaksaminen heikkenisi.
- Vähemmistönäkemys: Joidenkin mielestä yhteiset tilat voisivat helpottaa resurssien jakamista ja tukea kollegiaalista yhteistyötä.
- Henkilöstön sitaatteja:
 - ”Suurissa yksiköissä työnhallinta ja yhteisöllisyys katoavat.”

- ”Tuttuus ja yhteisöllisyys ovat syitä siihen, miksi Karkkilassa viihdytään töissä.”
- ”Lapset ja henkilöstö uupuisivat meluun ja kiireeseen.”

5. Vaihtoehto 2 – Henkilöstön näkemykset ja vaikutukset

Toinen vaihtoehto arvioitiin henkilöstön keskuudessa vielä kielteisemmäksi. Laajamittaisen keskittämisen nähtiin vaarantavan työhyvinvoinnin, pedagogisen laadun ja kaupungin vetovoiman. Monet vastaajat kuvasivat vaihtoehtoa epärealistiseksi ja liian raskaaksi toteuttaa yhtäaikaaisesti.

- Enemmistönäkemys: Työkuorma ja vastuu kasvaisivat, ja työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet vähenisivät. Lapset jäisivät vieraampaan ympäristöön ja henkilöstön mahdollisuudet yksilölliseen ohjaukseen heikkenisivät.
- Vähemmistönäkemys: Osa työntekijöistä piti vaihtoehtoa mahdollisuutena luoda nykyisiä työtiloja.
- Henkilöstön sitaatteja:
 - ”Jos kaikki keskitetään, Karkkilan vetovoima työnantajana laskee.”
 - ”Henkilöstön ääni ei kuulu – meillä on käytännön tieto siitä, mikä toimii.”
 - ”Muutosväsymys on jo nyt suurta, lisää kuormitusta ei jakseta.”

6. Teemallinen sisällönanalyysi

Työhyvinvointi ja jaksaminen

Henkilöstö korostaa työrauhan ja pienten yksiköiden merkitystä hyvinvoinnille. Suuret muutokset koetaan uuvuttavina.

Vähemmistö kokee, että uudistukset voisivat tarjota uusia mahdollisuuksia keventää hallinnollista kuormaa.

Esimerkki: ”Nykyinen yhteisöllisyys on voimavara, jota ei saa menettää.”

Resurssit ja ryhmäkoot

Useat vastaajat arvioivat, että keskittäminen kasvattaisi ryhmäkokoja ja heikentäisi yksilöllistä tukea. Nykyinen henkilöstö ei riittäisi suurempiin yksiköihin.

Vähemmistö näkee, että yhteiset tilat voisivat helpottaa sijaisten ja resurssien jakamista.

Esimerkki: ”Yhden opettajan vastuulle ei voi tulla kymmeniä uusia oppilaita.”

Johtaminen ja yhteistyö

Monet toivoivat esihenkilöiltä enemmän vuorovaikutusta ja tukea muutostilanteissa. Hajautettu johtaminen toimii nykyisin hyvin pienissä yksiköissä.

Vähemmistö uskoo, että keskittäminen voisi yhtenäistää käytäntöjä ja selkeyttää johtamista.

Esimerkki: ”Pienessä koulussa johtaminen on lähellä arkea – sitä tarvitaan jatkossakin.”

Turvallisuus ja työolosuhteet

Työntekijät pitävät nykyisiä työtiloja pääosin turvallisina ja hallittavina. Isot yksiköt lisäisivät melua ja kuormitusta.

Vähemmistö katsoo, että uudet tilat voisivat olla terveellisempiä.

Esimerkki: ”Melu ja liikkumisen hallinta suurissa yksiköissä on valtava haaste.”

Osallisuus ja kuuleminen

Vastaajat korostavat, että henkilöstö on palveluverkon toteuttaja ja käytännön asiantuntija. Päättöksenteossa halutaan tulla kuulluksi. Vastuksissa painotettiin vuoropuhelun tärkeyttä muutosten aikana.

Esimerkki: ”Meillä on halu kehittää – kunhan meitä kuullaan.”

7. Yhteenveto ja johtopäätökset

Henkilöstön palautteessa korostuu vahva sitoutuminen työhön ja huoli lasten, nuorten ja työntekijöiden hyvinvoinnista. Keskittämisvaihtoehtoja pidetään riskialttiina työhyvinvoinnin, palvelun laadun ja kaupungin houkuttelevuuden kannalta. Moni toivoo, että päätöksenteossa painotetaan henkilöstön käytännön tietoa ja kuulemista.

Keskeiset johtopäätökset:

1. Pienet yksiköt tukevat työhyvinvointia, työrauhaa ja yhteisöllisyyttä.
2. Keskittämisvaihtoehdot lisäävät kuormitusta ja heikentävät palvelun laatua.
3. Henkilöstö toivoo, että kehittämistyö perustuu kuulemiseen ja vaiheittaiseen muutokseen.
4. Päätöksissä tulee huomioida henkilöstön näkemykset ja jaksamisen edellytykset.

8. Menetelmäkuvaus

Kooste perustuu Karkkilan kaupungin henkilöstölle suunnattuun palveluverkkokyselyyn (n=138). Avoimet vastaukset analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Vastauksista tunnistettiin toistuvia teemoja, jotka ryhmiteltiin viiteen pääluokkaan: työhyvinvointi ja jaksaminen, resurssit ja ryhmäkoot, johtaminen ja yhteistyö, turvallisuus ja työolosuhteet sekä osallisuus ja kuuleminen. Raportissa esitetään sekä enemmistö- että vähemmistönäkemykset ja käytetään henkilöstön suoria sitaatteja havainnollistamaan eri näkökulmia.

10.3.8 Yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen kuuleminen

1. Johdanto

Tämä yhteenveto kokoaa Karkkilan yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen palautteen kaupungin palveluverkkoselvityksestä. Kyselyyn vastasi 21 toimijaa, joiden joukossa on urheiluseuroja, taideoppilaitoksia, kulttuurijärjestöjä, yrityksiä sekä vanhempain- ja asukasyhdistyksiä. Raportti tiivistää heidän näkemyksensä nykyisestä palveluverkosta sekä kahdesta valmistelussa olleesta vaihtoehdosta. Kooste on suunnattu päätöksenteon tueksi ja tarjoaa monialaisen kuvan paikallisten toimijoiden näkemyksistä kaupungin tulevaisuudesta.

2. Vastaajien taustatiedot

- Vastaajia yhteensä: 21
- Mukana urheiluseuroja (mm. BC Himpulat ry, KaU Koris ry), kulttuuri- ja taidealan toimijoita (Karkkilan musiikkikoulu, Vinha, Kuvataidekoulu, Lyyti ry), vanhempainyhdistyksiä, opettajayhdistys (OAJ Karkkila), yrityksiä (mm. Prinova Oy, Innoplan Oy, Puukangas) sekä kaupunginosayhdistyksiä.
- Palaute edustaa laajasti vapaa-ajan, koulutuksen, kulttuurin ja elinkeinoelämän näkökulmia.

3. Nykytilan arvio

Toimijat kokevat, että nykyinen palveluverkko tukee Karkkilan elinvoimaa, harrastusmahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä. Kyläkoulut, monipuoliset liikunta- ja kulttuuritilat sekä maltilliset ryhmäkoot nähdään kaupungin vetovoimatekijöinä.

- Enemmistönäkemys: Nykyinen verkko toimii hyvin ja mahdollistaa monipuolisen toiminnan eri puolilla kaupunkia. Lähikoulut, lyhyet koulumatkat ja liikunta- sekä kulttuuritilojen saatavuus ovat tärkeitä.
- Vähemmistönäkemys: Osa vastaajista pitää nykyistä rakennetta hajanaisena ja taloudellisesti haastavana.
- Sitaatteja:
 - ”Pienet koulut ovat turvallisempia ja tasa-arvo toteutuu niissä paremmin.”
 - ”Nykyinen liikuntatilaverkko mahdollistaa yli 300 karkkilalaisen harrastamisen.”
 - ”Kulttuuri ja urheilu tuovat kaupunkiin kävijöitä ja uusia asukkaita.”

4. Nykytilan haasteet

Haasteina mainittiin rakennusten kunto, liikunta- ja kulttuuritilojen rajallisuus sekä tilojen käyttöasteen epätasaisuus. Osa vastaajista nosti esiin huolen siitä, että pienet yksiköt voivat olla taloudellisesti haastavia ylläpitää, mutta niiden arvo yhteisöllisyydelle tunnustetaan laajasti.

- Enemmistönäkemys: Tilat ovat osin ahtaita ja vanhentuneita, mutta niiden peruskorjaus on realistisempi vaihtoehto kuin lakkautus.
- Vähemmistönäkemys: Keskittäminen voisi tuoda tehokkuutta, jos suunnittelu tehdään huolella.
- Sitaatteja:
 - ”Kaupunkiin tarvittaisiin lisää liikuntasaleja myös aikuisten käyttöön.”
 - ”Anttilan talo ja Toivikkeen päiväkotit vaativat peruskorjauksia.”

5. Palveluverkkovaihtoehto 1

Ensimmäinen vaihtoehto herätti laajasti kriittisiä kannanottoja. Useat toimijat pitivät mallia epärealistisena ja kaupungin elinvoimaa heikentävänä, vaikka osa näki myönteisenä yksittäisten tilojen keskittämisen ja uusien päiväkotiratkaisujen mahdollisuuden.

- Enemmistönäkemys: Liikuntatilojen vähentäminen ja Haukkamäen koulun muuttaminen päiväkodiksi heikentäisi merkittävästi sekä harrastus- että koulutoiminnan edellytyksiä. Pienten koulujen lakkauttaminen heikentäisi vetovoimaa.
- Vähemmistönäkemys: Osa piti mallia mahdollisuutena kehittää yhteiskäyttöisiä tiloja ja säästää vuokratukustannuksissa.
- Sitaatteja:
 - ”Liikuntatilojen supistaminen vaarantaisi koripallon toiminnan.”
 - ”Tuorilan sijainti ei sovellu yhteisökeskukseksi.”
 - ”Työväenopistolle oma tila on hyvä asia, mutta sen tulee säilyä keskustassa.”

6. Palveluverkkovaihtoehto 2

Toinen vaihtoehto sai vielä kriittisempiä arvioita. Liikunta- ja kulttuuritilojen poistuminen nähtiin uhkana Karkkilan elinvoimalle ja harrastusmahdollisuuksille. Myös varhaiskasvatuksen ja koulujen keskittäminen arvioitiin heikentävän lasten hyvinvointia ja turvallisuutta.

- Enemmistönäkemyks: Tilojen keskittäminen vähentäisi harrastusmahdollisuuksia ja kaventaisi kaupungin kulttuurielämää. Erityisesti urheilu- ja taideopetuksen jatkuvuus olisi uhatuna.
- Vähemmistönäkemyks: Osa näkee tilatehokkuuden ja kaupungin omien kiinteistöjen käytön positiivisena.
- Sitaatteja:
 - ”Koripallotoiminta hiipuisi lähes kokonaan, jos salit vähenevät.”
 - ”Kulttuurinen noste, joka on Karkkilaan syntynyt, romahtaisi nopeasti.”
 - ”Varhaiskasvatussyksiköiden keskittäminen lisää turvattomuutta ja liikenneongelmia.”

7. Teemallinen sisällönanalyysi

Liikuntatilat ja harrastusmahdollisuudet

Yksimielinen huoli tilojen vähenemisestä. Liikuntatilojen supistaminen nähtiin vakavimpana uhkana nuorten ja aikuisten hyvinvoinnille.

Enemmistö painottaa, että nykyinen salikapasiteetti on juuri ja juuri riittävä. Vähemmistö toivoo tilojen monikäyttöä ja modernisointia.

Esimerkki: ”Liikuntatiloja ei saa vähentää – ne ovat kriittisiä nuorten hyvinvoinnille.”

Koulujen ja varhaiskasvatuksen laatu

Pienet koulut ja maltilliset ryhmäkoot tukevat oppimista ja yhteisöllisyyttä. Suuret yksiköt koetaan turvattomina ja pedagogisesti heikkoina.

Vähemmistö korostaa kustannustehokkuutta ja yhtenäisten tilojen hyötyjä.

Esimerkki: ”Pieni koulu ja yhteisöllisyys ovat oppimisen edellytyksiä.”

Kulttuuri- ja taidepalvelut

Taidekoulujen ja opistojen saavutettavuus keskustassa nähdään elintärkeänä. Tuorilaan siirtymistä vastustetaan laajasti.

Esimerkki: ”Kulttuurikeskus järven toisella puolella ei toimi – sen pitää olla keskustassa.”

Talous ja elinvoima

Useat yhdistykset ja yritykset pitävät nykytilan kehittämistä kestävämpänä kuin radikaalia keskittämistä. Kyläkoulujen ja harrastustilojen säilyttäminen tukee asukasvetoa.

Vähemmistö arvioi, että keskittäminen voisi pitkällä aikavälillä vähentää kustannuksia, jos tilat suunnitellaan tehokkaasti.

Esimerkki: ”Pienet koulut ja monipuolinen harrastustarjonta ovat kaupungin vetovoimatekijöitä.”

Saavutettavuus ja turvallisuus

Haukkamäen ja Tuorilan sijainnit koetaan turvallisiksi ja saavutettaviksi ilman joukkoliikennettä. Keskittäminen lisäisi liikenne- ja kuljetusriskejä.

Vähemmistö uskoo, että liikennejärjestelyt voidaan ratkaista suunnittelulla.

Esimerkki: ”Päiväkotimatkat pitenevät, ja liikenne Haukkamäen ympärillä ruuhkautuu.”

Lapsivaikutukset ja osallisuus

Järjestöt korostavat lapsen edun ensisijaisuutta ja lapsivaikutusten arvioinnin tarvetta. Päätöksiä pidetään liian talouspainotteisina.

Esimerkki: ”Lapsivaikutusten arviointi on tehtävä ennen päätöksiä – lasten ääni kuuluu kuulla.”

8. Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen palautteessa korostuu toive säilyttää Karkkilan monipuolinen ja yhteisöllinen palveluverkko. Pienet koulut, kulttuuri- ja liikuntatilat sekä paikallinen saavutettavuus ovat kaupungin vetovoiman kannalta ratkaisevia. Keskittämisvaihtoehtoja pidetään riskialttiina, koska ne uhkaavat sekä elinvoimaa että kuntalaisten hyvinvointia.

Keskeiset johtopäätökset:

1. Nykytilan kehittäminen ja tilojen kunnostaminen koetaan paremmaksi vaihtoehdoksi kuin keskittäminen.
2. Liikunta- ja kulttuuritilojen vähentäminen heikentäisi merkittävästi hyvinvointia ja kaupungin mainetta.
3. Päätösten tulee perustua lapsivaikutusten arviointiin ja avoimeen vuorovaikutukseen paikallisten toimijoiden kanssa.
4. Karkkilan vahvuus on yhteisöllisyydessä, saavutettavuudessa ja elävässä kaupunkikulttuurissa – nämä tulisi säilyttää.

9. Menetelmäkuvaus

Tämä kooste perustuu yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen palveluverkkolausuntoihin (n=21). Aineisto analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Vastauksista tunnistettiin toistuvia teemoja ja niiden esiintymistiheyksiä. Teemat jäsennettiin kuuteen pääluokkaan: liikuntatilat, koulujen ja varhaiskasvatuksen laatu, kulttuuri- ja taidepalvelut, talous ja elinvoima, saavutettavuus ja turvallisuus, sekä lapsivaikutukset ja osallisuus. Raportissa on eroteltu enemmistö- ja vähemmistönäkemykset ja esitetty suoria lainauksia eri toimijoiden lausunnoista. Tavoitteena on tuoda esiin monialainen, yhteisöjä ja kuntalaisten arkea kuvaava näkökulma päätöksenteon tueksi.

